

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 30 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilvántartási száma 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, június 18.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: Ipartermékeink védelme.
A vasutak fizetésrendezése.
A hegynyi motoros vasút engedélye.
Aradi ügyek az ipartanácsban.
Nagy tűz a fővárosban.
Az oroszok nagy veresége.
A nemzetközi automobil-verseny.
Hatvanéves koronás betérés.
Böhm Adolf meghalt.
A hátsóred nagygyakorlatai.
Titokzatos íjjelentés.
Maglasi körösk.
Mikor egy isten megérkezik.
Tárcsa: Boszú, a maga módja szerint. Írta:
Szabó Ferenc.
Carnet: Puzsai Remé. Írta: Gonda J. dr.

Ipartermékeink védelme.

Arad, június 17.

Az új iparfejlesztési programnak egyik legnagyobb arányának kell tartanunk az abban erőteljesen kidomborodó ama törekvést, a mely új iparágak meghonosításán túlmenően a már meghonosodott s itt gyökeret vert iparágak megerősítésére és védelmére irányul.

A hazai ipartermékek védelme abból a feltevésből indul ki, hogy az utóbbi idők iparpártolási mozgalmi számos hazafias és gyakorlati érzésű embert a honi iparcikkek vásárlására ösztönzött. Tagadhatatlan, hogy a nagy buzgalommal megindult hazafias iparpártoló mozgalom bizonyos kézzelfogható eredményekkel járt. Mi sem alkalmasabb e tény beigazolására ama visszaéléseknél, a melyek e hazafias

buzgalomra támaszkodnak. Ha nem nyilvánulna a közönségnek szélesebb rétegeiből a hazai iparcikkek iránti kereslet, nem üznék az ennek rovására kifejlődött ama visszaéléseket, a melyek külföldi, leginkább osztrák származású áruknak magyar jelzésekkel és emblémákkal való magyar származásának való feltüntetésében állanak.

A kormány iparfejlesztési emlékirata elsőrendű feladatnak tartja az e téren kifejlődött szédelgések megállítását, csak az alkalmazandó rendszabályokkal nincs még tisztában. E kijelentésből bátran következtethetünk arra, hogy a mostani kormány elejtette, mert célravezetőnek nem találta az 1900-ban a tisztességtelen versenyről előterjesztett törvényjavaslathoz 3., 4. és 14. §§-ait. E szakaszok azt célozták, hogy „a kereskedelmi és ipari forgalomban senki sem tehet ki az árun, vagy az arra vonatkozó törvényekben oly származási helyet, a mely a valóságnak meg nem felel és a közönség tévedésbe ejtésére alkalmas. Ide tartozik különösen az az eset is, ha idegen származású áru általában mint hazai termék van feltüntetve. A kereskedelmi miniszter bizonyos árukra nézve elrendelheti, hogy azok csakis a származási hely megjelölésével ellátva hozhatók forgalomba; elrendelheti továbbá, hogy bizonyos, az országba behozott oly áruk, a melyek a magyar korona országaihoz tartozó valamely helység nevével vannak hamisan ellátva, vagy általában mint hazai termékek feltüntetve, elkoboztassanak.”

Kétségtelen, hogy ezek a rendelkezések, erélyes végrehajtás esetén, alkalmassak lehetnek volna a szóban levő visszaélések és üzelmek megtorlására és fokozatos megszüntetésére is. Az 1900. évi törvényjavaslat indokolása ki is fejtette, hogy nemcsak megakadályozni akarja a kereskedelemben a tisztességtelen eljárást, hanem a hazai ipart is támogatni, mert „ha általában védelmet kell nyújtanunk a közönség tájékoztatása végett arra nézve, hogy az az áruk eredete, származása tekintetében meg ne tévesztessék, úgy fokozottabb mérvben kell oda hatnunk, hogy akkor, midőn magyar ipari termékeket kíván vásárolni, ne külföldi árukat kapjon.” Hogy mily messzemenő védelemben kívánta ez a törvényjavaslat részesíteni a hazai iparcikkeit, kitűnik az indokolásban kifejezésre juttatott amaz intencióból, hogy a törvénybe ütközőnek tekintette volna még azt is, ha valamely külföldi áru kizárólag magyar szövegű, habár különben a valósággal nem is ellenkező felirással jön forgalomba. És pedig azért, mert külföldi áruknak tisztán magyar nyelven és a származási hely direkt feltüntetése nélkül való megjelölése, a mellett, hogy a fogyasztó közönséget az áru külföldi származása iránt nem tájékoztatja, sőt éppen annak magyar eredetét kíván tulajdonítani: a közönség megtévesztése mellett tehát egyúttal valótlán tények valókkénti feltüntetését célozza. Az ország gazdasági érdekei pedig megkívánják, hogy a magyar termékek helyett, mint magyar ipari ter-

Boszú, a maga módja szerint.

Írta: Szabó Ferenc.

Mindig egyforma vén embernek ismertem Kovács Ferencet; de ilyennek ismerték az utcabeliek is mind, még az öregebbek is, mintha feje fölött nyomtalanul röpködtek volna át az évek, melyek az öreg szarufákat kiszedték az udvarházak fedeléből, megrokkantották a falakat s az utca végén egy szálíg kioldvasították a hajladozó fűzfákat. Magas, szikár termete épp olyan egyenes, járása épp olyan ropogós volt inogó koromban, mint a minőnek gyerekfővel láttam. Hajában, szakállában egyetlen szálal sem volt több fehér, inkább valami sárgás szín rakódott le reá, mint korhadó fákra a moha.

Ő volt a város bohóca. Sok tréfás dolgot élt át, sok mulatságos történetet látott — a sok-sok szomorú mellett, melynek emlékét mind magába szedgette, mint szüretelő kádjába a szőlőszemeket, hogy aztán kiforrva, csiklandozó bórra válva, poharankint kiosztogassa a hallgatói között. — Csak hogy az ő bora még kiforrva is must maradt, édes, vidám, nevetésre késztető bor, minőt csak a királyok, a reggeli hősök élveztek hajdan — a bohócok kegyelméből.

Eltévesztette korát a jó öreg. Kitűnő lovagkorbelt bohóc veszett el benne, amit különben

maga sajnált a legjobban, mert vagyona, foglalkozása nem lévén, humoros emlékei, kitűnő beszélőképességei szolgáltatják a megéheztetésre okvetetlen szükséges tőkét.

Ez a jókedvű humor, ez a cigányos bohém-lélek valódi isten áldása volt a kis városnak. Akkortájt nagy szomorúság, a temetőkből visszajáró fájdalmas emlékek lakoztak a falak között. Rom, sötétlő gyászos rom mindenütt. Minden második, harmadik ház ismert valamely rémesen szomorú történetet, melyet a tíz-tizenöt évvel előbb itt dühöngő oláhok irtak fel a falakra: gyilokkal, lánggal, a meglepett békés lakók vérvével. Azóta el se enyészették e történetek, kísérteties, szomorú alakot öltve, ott rejtőzködtek a romok között s néma éjjelenként kiszálltak, hogy keserítsék, busítsák a nagy pusztulás után vissza szállingózó emberek lelkét. Olykor még nappal is feljártak s a tátongó romok füstös köveit lehajigálták az utcára, hogy megbotoljon bennök a járókelők lába. Hogy emlékezzenek... hogy átkozódjanak... Ilyen szomorú vigasztalanságban, a füstös kövek, kegyetlen emlékek koppanása között, igazi jótétemény volt a vén Kovács Ferenc, aki átélte ugyan a borzalmas időt, megse is bocsátott a fejszés mőcöknak, hanem azért nem emlegette soha. Hiszen a romok eleget beszéltek ugyis!

Egész nap az utcán volt a fehérszakállas öreg s ha egy két embert meglátott, akik nézegették a romokat, találgatva, hogy kinek a csen-

des otthona volt hajdanán? már ott termett mellettük, aztán megeredt ajakán a vidám beszéd s folyt mindaddig, amíg a meggörnyedt váll, csüggedt fej fel nem egyenesedett a magasba s valami jókedvű derengés fel nem vidámitotta a bánatos vonásokat.

Azzal ment tovább, miként a tavasz életet fakasztó sugára tovább, tovább csuszik a réten, a sötétlő völgyek felé, hogy ott is feldobogtassa a fagyos föld kebelét s kicsalja a dermedten szunnyadó virágokat. A nyitott a házakba is, a melyek friss vakolattal s mégis olyan szomorúan meredeztek a romok között, holott is addig tréfált, addig mulattatta a szorgoskodó lakókat, amíg ráharangozták a delet vagy a vecsernyét. Istenem ez a vén harang is, de szomorúan kongott: a nagy tűzveszedelemben megrepedt! Aztán odaült a terített asztalhoz, komolyan, mint valamely patriárka, evett kínálva, kínálás nélkül s még csak félre se rándította az ajka szélét, úgy beszélt, holott a lakók nem ritkán hangos hahotára fakadtak a humoros mondókáin. Mikor aztán több ennivaló nem akadt, szépen megköszönte a vendéglátást, vette a zöldszinre vedlett kalapját s csendesen tovább ballagott. Derék, isteni munkát végzett, nyugodt, boldog volt.

Igy tehát a szomorú emlékek, a temetőből visszajáró árnyak egy-egy pillanatra zárva találták az ajtókat. Kopogtattak, zörgettek, kiáltottak, hiába. Nem nyílt ki előttük sem az aj-

mékek, külföldi áruk forgalomba ne kerüljenek.

Hegedüs Sándor és Nagy Ferenc gazdaságpolitikai hagyatékának ez a része — úgy látszik — elejtettnek tekintendő. Alkalmasint azért tértek el a hazai iparcikkek védelmének ilyenképpen való szabályozásától, mert a hazai szaktestületek és pedig különösen a kereskedelmi kamarák azt a magyar ipar érdekeivel ellentétben levőnek állították.

A hazai iparnak és kereskedelemnek tényleg kára volna abból, ha cikkeiket csak magyar megjelölésekkel hozhatná forgalomba. — Hogy egyébre ne utaljunk, sajnos, hazánkban nemesak oly vevőközönység van, a mely hazai cikkeket favorizál, hanem sokkal nagyobb számmal olyan is, a mely nem is akar mást venni, mint a mi angol, német, vagy francia származásának van feltüntetve. S így, ha azon is kell lennünk, hogy a magyar iparcikkeket előszeretettel vásárló közönség ne legyen dűpirozható, annak sem ajánlatos elejét vennünk, hogy a magyar iparos az ő becsületes gyártmányait azo nál is elhelyezhesse, a kik honi árut csak az esetben vesznek, ha az külföldinek van feltüntetve. Jól tudjuk ugyan, hogy ezt a két, ellentétes szabályozásra igényt formáló szempontot nehéz egymással kapcsolatban szabályozva kielégíteni, de azért nézetünk szerint nem szabad feladni azt a törekvést, hogy hazai ipari cikkeként ne lehessen áruba bocsátani külföldi gyártmányt. A mostani kormány figyelme erre is kiterjed s habár sajnálattal látjuk is, hogy a célravezető szabályozási módot még megtalálnia nem sikerült, még sem adjuk föl a reményt, hogy ez mihamarább sikerülni fog.

Egy iparos

A vasutasok fizetésrendezése.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 17.

A képviselőház ma kezdte meg a Magyar Államvasutak alkalmazottai fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Nagy érdeklődés mellett fogtak az

ügy tárgyalásába, amely annak idején forrongást idézett elő a vasutasok között, s három napra megakasztotta a forgalmat.

A vita első szónokai voltak: *Mezőssy Béla* a Kossuth-párt és *Batthyány Tivadar* az újjászületett nemzeti-párt részéről. Mind a ketten a vasutasok elégtelenségének okairól beszéltek, s a javaslaton sok kifogásolni valót találtak, de azt általánosságban mégis elfogadták.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése június 17-én.

— Kezdeté d. e. 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

Kubik Béla napirend előtt megsürgette *Zboray Miklós* és *Lengyel Zoltán* mentelmi ügyének elintézését. A mentelem sérelmének teljesítése óta több mint tizenöt nap mult el. Kéri az elnököt, utasítsa az elnök a mentelmi bizottságot, hogy köteleességét teljesítse.

Olay Lajos: Hasonló szellemben szólal fel.

Elnök: Ugy tudom, hogy a mentelmi bizottság belefogott már a dologba, mindazonáltal erőlyesen meg fogom sürgetni, hogy az ügyet el is intézze.

Ezután harmadszor való olvasásban elfogadták az indemnitást. A gazdasági bizottság két rendbeli jelentésére, a képviselőház alkalmazottai fizetés rendezésére és a képviselőház költségvetésére került volna a sor. Ezt a két jelentést azonban pénzügyi vonatkozásánál fogva a Ház előzőleg a pénzügyi bizottsághoz utasította.

(A vasutasok fizetésrendezése.)

A magy. kir. államvasutak alkalmazottai illetményeinek szabályozására szükséges költségek fedezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásába fogtak ezután bele.

Heltai Ferenc előadó ismertette a javaslatot. Az előadó figyelmébe ajánlotta a Háznak a lakásbérékre vonatkozó határozati javaslatot és amellet érvelt, hogy a lakáskérdés ilyen módon méltányosan van elintézve. A javaslatot tiszta meggyőződése alapján elfogadásra ajánlja. (Zajos tetszés.)

Mezőssy Béla a Kossuth párt állását a javaslatához fejtette ki. A pártot két szempont vezeti. Az egyik az, hogy a vasutasok jogos igényeit elégítjük ki, a másik, hogy egy vonalnyiival sem menjünk túl az adózók teherviselési képességén. (Általános helyeslés.) A sztrájk kitérésének okaival foglalkozik. Az egyik ok a vasutasok igazgatásában rejlik. Nézzük csak, mit is csinál a vasutasok igazgatója. Udvari vonatot vezet, peronon álldogál, hajadon fővel, görnyedt háttal, hogy a fejedelmet fogadja. Ezért azután rendjelek járnak, de egyetlen egy sintonia sem kerül a helyére. A

másik ok a kormányban van, a mely kis jelentőségűnek tartotta mindig a vasutasok fizetésrendezését. Egy mentő körülményt ismer a vasutasokra, hogy sztrájkba mentek és ez a most előttünk fekvő javaslat. Megbotránkozásal veszi tudomásul, hogy ilyen javaslattal ide jöttek a törvényhozás elé. Az automatikus előléptetés ügye még most sincs rendezve. Helytelen volt a lakáspénz rendezés is, mert nem respektálta a már szerzett jogokat is. Nem igazságos az oly fizetésrendezés, mely a szerzett jogoktól is megfosztja az embereket. Határozati javaslatot ad be arra, hogy a vasuti alkalmazottaknak eddig élvezett lakáspénzt hagyjuk meg áthelyezés esetén is, és az új fizetési osztályokba, csak az ezután kinevezendő vasuti alkalmazottakat osszák be.

Azt is kívánja továbbá, hogy a vasuti tisztviselők 1600 korona kezdő fizetést kapjanak. Helyteleníti azt is, hogy a státuszrendezését a mostani fizetésrendezésre felvett összegekből fedezik.

Heltai Ferenc előadó tagadólag int.

Mezőssy Béla örvend neki, hogy a státuszrendezésére külön összeget szándékoznak a költségvetésbe felvenni, mert ez nagy haladás lesz. Szolgálati szabályzatot sürget, hogy meg legyenek állapítva a vasuti alkalmazottak jogai is. A szabadságidő kérdését és az éjjeli munka díjazását rendezni kell. Felhívja a miniszter figyelmét a vasuti mérnökök sorsára is. A mozdonyvezetők helyzetét szintén meg kell fontolni; lehetetlen állapot, hogy egy részüket a szolgálók közé sorozzák. Ezeknek a törzsfizetését javítani kell a nyugdíjra tekintettel, ha mindárt a mellékes jövedelmek csökkentésével is. A javaslatot általánosságban megsavazza. (Eljenzés a baloldalon.)

Szünet következett, a mely után folytatták a vitát.

Batthyány Tivadar gróf utal azokra az igazságokra, a melyeket Mezőssy Béla mondott és azokat teljes terjedelmükben elfogadja.

Majd hosszabb fejtegetések kíséretében kimutatja, hogy 1889-től kezdve néhány évig életben volt már az automatikus előléptetés, de Baross Gábor idejében eltörölték; azóta hatalmasodott el a protekció, és növelte folyton a vasutasok elkeseredését. Szította az elégtelenséget, hogy a megyei tisztviselők és községi jegyzők fizetését hamarabb rendezték, mint a vasutasokét. Majd a javaslatot részletesen bírálja s több változtatást kíván. Így a rendbíróság ellen megadandónak tartja a felelőztetés jogát. Mondassék ki továbbá, hogy se igazgató, se üzletvezető, se ezek referensei vasuti alkalmazottak fogyasztási vagy egyéb szövetkezeteiben igazgatósági tagok vagy fizetett tisztviselők nem lehetnek. A törvényjavaslatot általánosságban elfogadja.

Elnök erre a vita folytatását holnapra halasztotta.

tó, sem a szív. És ilyenkor, erre az említett egy-két pillanatra, a pusztulás gyászos szelleme visszazállt a hegyek közé, ahonnan eredt; a felépült udvarházakba hirtelen visszatért a kipusztult élet, a zsidongó zaj, a reménység hite. Meghaltak vélt urambátyámok iddogáltak a kapuk előtt, csendes pipaszóval beszélgetve egymással. Oh, de jó volt egy-egy pillanatra elfeledni a borongó nagy gyászt, mely e bércecs tájak komor, csendes völgyeiről nem szakad fel soha...

És ez így ment napról-napra, hétről-hétre. A szomorú emberek igazán észre sem vették, hogy a romokból egyre több ház emelkedik a magasba s a pusztaságot körülölgő csókák egyre nagyobb csapatokban szálltak le a keretből. A fehérszakállas bohóc vidámsága kergette el ezeket is. Egyszer azonban — kis időre — csoda történt: a jókedv bőséges forrása badugult. Kovács Ferenc odahagyta a mellékutcák csonkára égett faszorait s haragos, fenyegető szemmel jelent meg a piacon, melyet immár takarosan kiépítettek a módosabb kereskedők. A szomorú emberek össze-össze néztek a város külső részein s fájdalmasan találgatták, hogy mi történt; amíg meg nem tudták a dolgot.

Az történt, hogy a vén patikárus, a szász Oberth, meghalt. Patikáját egy sovány, kopasz, morózus ember vette át. Pap Simon, akiről hamarosan nyilvánvaló lett, hogy oláh származású. Idegen akcentussal beszélt s hideg sze-

mével csaknem keresztülszurta az embereket. Lehet, hogy jó magyarézésű volt, az is lehet, hogy a medicina keverés alkalmával — figyelmen kívül hagyta a nemzetiségi érzelmeiket: ez azonban mind nem változtatott a dolgon. Csakhamar az lón róla a kemény szentencia:

— Hiszen ez mindnyájukat megöl!

Valamelyik, a multon tépődő honfi azt is utánna tette.

— Bizonyára a rokonai bérelték fel, hogy kiegészítse a félbe maradt munkájukat!

Ilyen nehéz, fájdalmas mondasok, mint a rozsdá a vason, tovább évdöttek a lelkeken s mint borongós, nedves időben a füst: beleptek minden házat, minden utcát.

Kovács Ferenc ekkor hagyta oda a csonkára égett faszorokat s haragos, fenyegető szemmel megjelent a piac soron; egyenesen a patikának tartott, melynek ablakában — az ott-honiaság, a megszokás jeléül, — illatos pelárgenek és muskálilik virítottak. A vén reszketős fejű doktor épp akkor fordult ki az ajtón s megkérdezte, lappogva, amint szokott:

— Hova? hova? rogo humiliter.

Kovács Ferenc nem felelt. Ez volt életében az első eset, hogy öreg barátját nem embelelte meg. De mindegy. Miért jött ki olyan mesolyogva attól a — gyilkostól?

Mint valamely kemény katona, akit felsőbb parancs és szigorú subordináció kényszerít a silbakolásra, ropogós léptekkel kezdett fel s alá

sétálni a ház előtt; hogy pedig valamely mélyebb érteime is legyen e tüntető sétának, ahányszor csak elhaladt a nyitott ajtó előtt, mindannyiszor bekiáltotta érces hangon:

— Halál ellen nincs orvosság!

A sárga arcú patikus, halva e bolondságot, olyant tett, amit életében soha: fenhangon kacagott. Aszott természet odaplántálta az ajtóba s nézte a katonás öreget, hogy bagolysuhogásával merrefelé veszi utját? Semerre! A házvégén megfordult, mint a silbak a deszkán s elhaladtában újra bekiáltotta:

— Halál ellen nincs orvosság!

Persze, hogy nincs, magam is tudom! monologizált ritkés bajusza alatt a sárga ember... de azért kár volna ilyenekkel tévutra vezetni a népet! s befordult, hogy elkerülje a járókelők felvidámulat tekintetét. Sokáig egykedvűen hallgatta a kiáltásokat, csak a porcellán tégely zörgött valamivel hangosabban a keze alatt. Délutánra kelve, már megcsappant az egykedvűsége. Hm, mit akarhat ez a vén bolond? miért nem megy, a dolgára? Kiált újra az ajtóba s tőle nem várható nyájasággal szolt.

— Kovács bácsi... izé... kedves Kovácsbácsi!

— Halál ellen nincs orvosság! — zugott vissza az öreg, ahogy megfordult.

— Nohát csak kiált!... Majd megunod s tovább állsz egy házzal! vigasztalta magát Pap Simon s szinte keresztet vetett örmében, amidőn leszakadt az este. Füstös romok, újra

TÁVIRATOK.

A marokkói forradalom.

Tanger, június 17. Itt mintegy 400 főnyi marokkói csapatot szállítottak partra, a melyet a szultán küldött az európaiak védelmére. Meglehetősen biztosra veszik, hogy Raizuli ezt a szultán árulásának fogja minősíteni és a tárgyalásokat megszünteti. Az angol és amerikai képviselők erélyesen óvást emeltek.

A balkáni zavargások.

Konstantinápoly, június 17. A bitliszi valí azt állítja, hogy a szaszi területben a csapatok csak mintegy 200 forradalmárt öltek meg és hogy a békés örményeket nem érte baj. A minisztertanács tegnap a bitliszi vilajet helyzetével foglalkozik. Hír szerint legközelebb elmozdítják a bitliszi valit.

A hegyaljai motoros vasut engedélye.

(A motoros és a lóvasut jogai.)

Arad, június 17.

Főkérettünk a következő sorok közlésére: A „Függetlenség” című napilapnak tegnapi számában megjelent „Fordulat az ACsEV. motoros vonala” című cikk utolsó előtti bekezdésében azon vélelemnek adatik kifejezés; hogy „valószínű tehát, hogy ugyanez lesz sorsa a tervezett Arad hegyaljai motoros vasutkérmének is; ez tudvalevőleg szintén a város belterületére vezetett vonal kiépítésére kapott a várostól engedélyt, azonban nem kapta még a kereskedelmi minisztertől az előmunkálati engedélyt.”

Miután ez a megjegyzés alkalmas arra, hogy az általunk tervezett motoros vasut létesülése iránt kételyeket támasszon, azoknak eloszlatása és a motoros vasut mielőbbi kiépítését óhajtó nagyközönség, főleg pedig részvényeseink, szőlőbirtokosaink és városunk vezető köreinek megnyugtatása végett konstatáljuk, hogy olyan veszély, mely eléggé sajnosan — az ACsEV-nak a városra nézve minden tekintetben csak előnyös tervének — ez idő szerinti keresztülvitelét lehetetlenné tenni látszik, az aradhegyaljai helyi érdekű motoros vasutat nem fenyegeti, de nem is fenyegetheti; mert:

a tervezett hegyaljai motoros vasut tisztán

és kizárólag interurbán jellegű helyi érdekű vasut, melynek csak forgalmi végpontja van Aradon, mely e szerint helyi közlekedést nem közvetít, ilyen közvétíteni nem akar, s a melyre nézve tehát egyedül a helyi érdekű vasutakra alkotott törvények és szabályok irányadók;

mert Péterffy Antal és trsa nemcsak előmunkálati engedélyt nyert, és pedig a város területén belől a radnai ut végéig is, hanem ezen előmunkálati engedély alapján a közigazgatási bejárás is megtörtént már és pedig a keresk. miniszternek 1898. VII. 15-én 37814. sz. a. kelt intézménye alapján 1898. aug. hó 4-én és következő napjain az Arad—gyoroki vonalra, a keresk. miniszternek 1902. október 14-én 64761. számú intézménye alapján 1902. nov. 11-én és következő napjain a Gyorok—pankótai, illetve Gyorok—Radnai vonalra nézve; kétségtelen tehát, hogy vasutunkat a radnai-ut végéig minden körülmények között behozhatjuk, mely állításunkat az elsősorban hivatkozott keresk. miniszteri rendelet I. pontjának következő kitételével is igazoljuk; „a tervezett vasut Arad város belső területein a radnai utnak a főutba való torkolásánál veszi kezdetét és radnai-ut baloldalián haladva a 11/13. szelvények között a város határát elhagyja: a vonal vezetésére megállapítatik, hogy a pálya tengelye a radnai ut torkolatánál a baloldali házfalától 12 m. távolságra a 8 szelvénynél levő végső ház sarkánál pedig 10 m. távolra fektetendő;”

végül mert a keresk. minisztériumnak 1903. július 18 ai 35377. sz. a. kelt leiratával ezen közigazgatási bejárás már jóváhagyatott; ezen leiratban arra utasítottak az előengedélyesek, hogy az abban foglaltaknak figyelembe vételével a terveket elkészítsék, annak 2 pontjában csak az kötetvén ki, „hogy előengedélyesek a városi utca és törvényhatósági ut-test használati jogát megszerezni kötelesek.”

Mindezekből világosan kitűnik, hogy az általunk tervezett hegyaljai motoros vasut már szerzett jogalapon áll és kétségtelen, hogy a miniszter ezen általa teremtett és az előengedélyeseknek sok ezer forintba került jogalapot most megbolygatni nem fogja, de elvesztés nélkül ezt nem is teheti.

Egy lehetséges; az t. i., hogy a keresk. miniszter az engedélyokmányt csak a radnai-ut végéig állítja ki és megtagadja tőlünk azt, hogy vasutunkat a kisköruton végig a Boczkó-utcáig vihezzük. Ha ez be is következne

Az epeömléses patikus már nem nézte egykedvűen a dolgot. Párszor mérgesen kifordult, de meggondolta magát s könyörgésre fogta a szót. Hiszen így az emberiség ellen vét, édes Kovács bácsi! Hiába. Csalogatta, hogy menjen be egy-két barátságos szóra, egy-két kvaterkára. Az öreg olyan mogorván fogadta e meleg invitálást, mintha patkányméreggel kínálgatta volna. Mág a kopogását sem halkította meg. Kötelességtudó pontossággal megfordult, mint a silbak s oda kiáltott rettenetes hangon:

— Halál ellen nincs orvosság!

Ilyenkor valahonnan, talán a romok közül, mindig visszakiáltotta valaki e nagy igazságot s utána egy-egy pillanatnyi kísérteties csend következett.

Két hétig tartott így ez a dolog. Ez idő alatt egyetlen ember sem nyitott be a patikába. Akire halál volt mérve, meghalhatott orvosság nélkül is. A harmadik héten felhagyott a boszu művével; ekkorra azonban súlyos életbölcsészeti elve úgy átjárta a sziveket, hogy még böttel sem lehetett volna valakit komoly beteggé tenni; nehogy rászoruljon a patikára.

A sárga arcu ember nem tehetett mást: egy szép napon fölszedte a sátorfáját s elhagyta a várost. Kovács Ferenc, a vén bohóc, e napon féllábon táncolva járta be az utcákat, mint valamely éretlen suhanc s szép fehér szakálla jobbra balra szökösöt a mellén. Igazán olyan volt, mint egy tébolyodott...

mit azért nem hiszünk, mert mint mondtuk, vasutunk tisztán helyi érdekű interurbán vasut minden helyi közlekedés nélkül — vasutunkat — a praejudiciális per eldőltségéig vagy a lóvasutnak megváltásáig — a radnai-ut végéig mégis kiépítendők s gondoskodnánk arról, hogy a vasutunkat használó közönség ezen végpontig kényelmesen, gyorsan és díjtalanul eljuthasson.

Egyébként mindezen kérdések a néhány héten belől okvetlenül megtartandó engedélyezési tárgyalás alkalmával tisztázatni fognak s erős a reményünk, hogy a vasut építéséhez — akár így, akár amugy — már j. évi augusztus havában hozzáfoghatunk.

Arad, 1904. június 17.

Az aradhegyaljai h. é. motoros vasut végrehajtó-bizottsága.

Aradi ügyek az ipartanácsban.

(Szerényi sztrájk törvényről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

Az országos ipartanácsnak két nap óta folyó tanácskozásain több oly ügy merült föl, a melyek aradi mozgalmakkal vannak kapcsolatban, vagy azok visszhangjakép hangzottak el.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara részéről Marschall Lajos dr. helyeselte az állami kedvezményekről szóló törvény módosítását; s azt indítványozta, hogy terjesztessenek ki a kedvezmények a közmüiparra is. A közszállítások központi kezelése a vidékre sérelmes volna. Nem mindenki jöhet Budapestre a mintagyűjtemények megtekintésére; ilyenek vidéki városokban is létesítenek. Lelke melegeivel üdvözli az ipari munkások erkölcsi érdekeinek védelmét, de védjék meg magát a munkát is a sztrájkokkal szemben. Alkottassék sürgősen sztrájk törvény. Az iparostanonc-képzésen tanoncotthonok is segíthetnének, a melyek a jobb elemet is az ipari pályára vonzanák. A közmühelyeket a szakoktatással hozzák kapcsolatba.

A kereskedelmi miniszter megbízásából Szerényi József miniszteri tanácsos felelt ezekre, a mint az elhangzott egyéb kívánalmakra. A sztrájk ügyekben, mondta, messzemenő óvatosság szükséges, szemben azon társadalmi osztályllyal, a melynek érdekei érintve vannak. De a kormányzat teljesen át van hatva azon kötelesség tudatától, hogy a mily mértékben meg kell adnia a munkásoknak a megélhetési feltételeket, épp oly mértékben meg kell védeni az ipart is azon tulkapásoktól, a melyek ezen a téren a munkások között napirenden vannak.

Aradon, a hol csak rövid idő előtt is komolyan foglalkoztak a kereskedők a kereskedelmi alkalmazottak kötelező nyugdíjbiztosításának kérdésével, bizonyára érdeklődésre tarthat számot Szerényinek e tekintetben tett kijelentése.

Ovnia kell — mondta — az értekezlet tagjait a tisztviselők és munkások nyugdíjügyének propagálásától. A szociális berendezkedésekben még olyannyira hátra vagyunk, hogy a rokkant- és aggkorkérdést ma még nem tudjuk napirendre hozni. Ha nem haladunk fokozatosan ezen a téren, akkor fejlődő iparunkat tönkretesszük, mert fejlődő ipar csak nagyon lassan tűri meg a terheket. Különbösen arra is rámutathat, hogy a magánvállalatok tisztviselői jelentékenyen több, négy-öttször annyi fizetésben részesülnek, mint az állami tisztviselők, a kik pedig nem kevésbé fontos és súlyos munkát végeznek, mint amazok.

Az ipartanács tanácskozásait tegnap befejezte.

épült házak egy szálig elvesztek a sötétben s a nagy fekete madarak kiáltozása is elveszett. Reggel azonban, mikor pitymalatkor kinyitva, egyenesen Kovács Ferencre esett a tekintete, aki már ott róta az utcát s köszöntésül bekiáltotta a mondókáját:

— Halál ellen nincs orvosság!

Lassanként odagyűltek az emberek s előbb kíváncsian, majd helyeslő fejbólintások közt hallgatták az öreget.

— Ugy van az, hiába! — mondogatták az isteni végzésben való megnyugvással. — Isten kezében vagyunk. — Ha el akar szólítani, elszólít, ha tizenkét patika levévei is kenegetjük is magunkat.

Jöttek sápadt beléges emberek kezökben a reszketős doktor receptjével. Kovács Ferenc ilyenkor egy fokkal magasabbra emelte a hangját s mondókája most már jóslatszerűen hangzott. A vézna emberek tűnődve hallgattak, a hitbéli megnyugvás lemondó nemessége szállta meg a lelküket... aztán megfordultak s szó nélkül távoztak valamennyien. Jött a reszketős doktor ijedt s lappogással szolt:

— De édes Kovács uram, a tudomány igazságai csalhatatlanok... Mit akar, rugó humiliter, ezekkel a borzalmas szavakkal?

Kovács Ferenc felfelé forgatta a szemét s az égre mutatott.

— A földön csak egy igazság van. Meghalunk mindannyian, ha eljön az óránk. A halál ellen nincs orvosság!

Nagy tűz a fővárosban.

(Három baleset.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

A főváros egyik legnagyobb pincéjében ma délelőtt tíz óra után veszedelmes tűz pusztított. Veszedelmes volt a tűz, nem a dimenziói, hanem a rettenetesen fojtó füst miatt, a mely a pincében évek óta felhalmozott égő szemétből kitódult, s a mely majdnem lehetetlenné tette a tűzhöz való hozzáférést. A tüzről a következőket jelentik:

Hatvany-Deutsch Sándor Mérleg-utca 9. számú házában ma délelőtt tíz órakor veszedelmes tűz pusztított. A lakók pincében a felhalmozott szemét és szalma gyuladt meg, a rettentő füsttel égett. A sűrű, fojtó füst pár pillanat alatt betöltötte az udvart, a melyben az első magyar papiripar részvénytársaság üveg-földött raktára is volt. A tűz veszedelmes volt, mert attól lehetett tartani, hogy a tűz átcsap a papirgyár pincéjébe, a melybe nagymennyiségű papiros volt felhalmozva.

A tüzoltóknak nagyon nehéz munkájuk volt, mert a sűrű, fojtó füsttől nem lehetett megközelíteni a tüzet. Most alkalmazták először a multkor már kipróbált buvárkészüléket. **Tóth** József csövezető magára vette a buvárkészüléket és **Papp** Kálmán csövezetővel, aki füstálarccal volt ellátva, lemászott a füsttel telt pincébe. **Tóth** és **Papp** számára levegő-szivattyúval jutott a friss levegő. Ezalatt a tüzoltók azon igyekeztek, hogy az udvart megtöltő füstnek utat nyissanak. Ebből a célból az udvar fölötti üvegtetőt betörték.

Közben több baleset is történt. **Bólya** János V. kerületi tüzoltó az üvegtetőre zuhant és az összetört üvegdarabok tíz centiméter hosszú sebet ejtettek felső lábszáran. A szerencsétlent a mentők vitték a Rókus-kórházba. Ez alkalommal megsebesült a viceházmesternő cselédje is, **Masura** Anna. A tüzet fél 12 órára sikerült eloltani.

Egy másik tüzoltót is baleset ért. Ez **Papp** Kálmán csövezető, aki füstálarccal szállott a pincébe. Pappot eszméletlen állapotban a földön fekve találták meg a pincében. Már alig lélezett. Nagy nehezen tudták a mentők eszméltre hozni.

A rendőrség részéről **Hussár** rendőrfogalmazó és **Bockelberg** rendőrfelügyelő lovas és gyalogos rendőrökkel vonult ki a tűz színhelyére. Az előzetes vizsgálat során megállapították, hogy a tüzet **Morukó** Mátyás viceházmester gondatlansága okozta, aki a papirgyár papirhulladékát összegyűjtötte a pince folyosóján. Mintegy egy métermázsza mennyiségű papir volt a folyosón felhalmozva, amelyet a viceházmester eladásra szánt. Ez a papirhulladék gyulladt meg. Tizenkét órára már teljesen eloltották a tüzet.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat: Vénusz istenasszony, színmű.
Vasárnap: Délután: Lili, színmű. Este: Vénusz istenasszony, színmű.

* A Vénusz istenasszonyból ma este nagy főpróbát tartottak, mely hat órától egész tízig tartott. A próbát, mely minden tekintetben fényesen sikerült, teljes díszlettel és jelmezekkel tartották meg, úgy hogy egy rendes előadás illuzióját keltette. A darab, mely tíz nagy képből áll, foglalkoztatja csaknem az egész művészi személyzetet, játszanak ugyanis benne: **Ternyei**, **Bónis**, **Arkossy**, **Gybre**, **Ligeti**, **Fóti** Frida, **Aranysy** Janka, **Pajor** Ágnes, **Scadai**, **Márton** Miklós, **Juhász** és **B. Pékei** Margit. A holnapi premiér eseménye lesz a nyári szezonnak, mert valósá-

gos meglepetés számba mennek azok a dolgok, amiket **Volitz** müncheni színigazgató kiállítás és technikai rendezés dolgában produkált.

* A Zenélő Magyarország zongera és hegedűzeneműfolyóirat most megjelent XI. évfolyam 12. füzeté tartalmazza a következő szép zeneműajdóságokat: **Lányi** Ernő két új magyar dalt: „Kit szeretnék, ha téged nem” és „Ne mondd nekem, hogy szeretsz.” II. **Szojer** Ilonkától, a m. kir. operaház közkedvelt művésznőjétől egy finoman szőtt, dalamos „Impromptu”-t zongorára. III. **Linha** Camillótól, a keringőről híres komponistától, egy máris minden cigányzenekar műsorán hallható szép „Porfir indulót” zongorára. Előfizetési ára egész évre (24 füzetre) 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre (6 füzetre) 3. Előfizetési a most folyó II. évfolyamra, valamint az előző évfolyamokra is a „Zenélő Magyarország” (Klöckner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest VII. József körút 22—24.

Az oroszok nagy veresége.

(A háberri hírel.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 17.

„A csapatok magatartása kitűnő volt.” Ezt jelentette **Stackelberg** tábornok **Kuropatkin** főhadvezérnek, a ki viszont a cárnak továbbította a táviratot. És e „kitűnő magatartás” dacára az oroszok újabb nagy vereséget szenvedtek a szárazföldön. A japánok elfoglalták **Huatient**, s ezzel újabb fontos pontját kerítették birtokukba a haretérnek.

A tengeri harcokról már az oroszoknak kedvezőbb hírek érkeznek. A vladivosztoki hajóraj által elpusztított szállítóhajók adatai ma kerültek hivatalos jelentésbe. Egy rövid távirat szól három orosz ágyunaszád elsüllyedéséről, de ez még megerősítve nincs.

Mai távirataink a következők:

Pétervár, június 17. (Hivatalos): **Kuropatkin** tábornoknak **Miklós** cárhoz intézett mai keleti távirata a következőket jelenti: **Stackelberg** báró tábornoktól a következő 15-éről éjjeli 1 óra 20 perckor keltezett táviratot vettem:

15-én az ellenség jobb szárnyát szándékoztam megtámadni, de abban a pillanatban, a mikor az e célra szánt csapatok sikerrel kezdték az ellenség jobb szárnyát megkerülni, mikor a japánok jobb szárnyamat *tulnyomó erővel támadták meg, kénytelen voltam egész tartalékomat előre küldeni és három uton kellett észak fele visszavonulnom. Vereségeink súlyosak, de még nem egészen ismereteseek. Az első tüzérdandár harmadik és negyedik ütegét az ellenséges tűz a szó szoros értelmében tönkretette. Tizenhat ágyú közül 13-at teljesen hasznavehetelenné tettek és ott hagytak. A csapatok magatartása kitűnő volt. Nagy részük csak ismételt parancsra hagyta abba a küzdelmet.*

Tokio, június 17. (Reuter.) **Kuroki** seregének egy különítménye vasárnap, elfoglalta **Puatient**. Elűzött és megsemmisített egy 300 oroszból és 3000 kínai lovasrálóból álló csapatot, mely **Tahho** irányába vonult vissza. Az oroszok három halottat és két sebesültet hagytak hátra, kik a 15. kelet-szibériai ezredhez tartoztak. A többi vereséget nem ismerjük. A japánoknak nem voltak vereségeik.

Tokio, június 17. (Reuter.) A **Titaimaru** és **Sadomaru** nevű elsüllyedt szállítóhajó menekülteinek nyilatkozata szerint szerdán reggel 1 órakor **Iki ima** sziget magasságában találkoztak három orosz hadihajóval. Lövedézzel megállásra kényszerítették az orosz hajókat. Majd néhány torpedót lőttek ki és ezzel elsüllyesztet-

ték a hajókat. A **Sadomaru** kapitányát és több mást elfogtak. Száz személynél több csolnakon menekült és **Kokuránál** szállt partra. Ideérkezett hírek szerint különböző bárkákat, melyek a **Titaimaru** hajótöröttjeit vitték, a szél **Szimonoszekitől** északra hajtottá, hol biztonságba kerültek. Az **Idgumimaru** szállítóhajó még hiányzik. Hír szerint a **Titaimarun** és a **Sadomarun** 1400 ember, sok ló és készlet volt. Ha ezek az adatok helyesek, a hajó vesztése 1000 ember.

Szül, június 17. — Három japán ágyunaszád **Fusán** előtt összeütközött negy orosz hajóval. Az összeütközésről bővebb részletek hiányoznak.

London, június 17. — Két japán szállítóhajót a vihar nyílt tengeren utolért és személyzetével együtt elsüllyesztett.

London, június 17. **Tokióba** hivatalos jelentések érkeztek azon japán szállítóhajók katasztrófájáról, a melyeket **Vladivosztok** mellett az oroszok elsüllyesztettek. Több mint ötszáz ember elpusztult. A japánok rögtön egy hajórajt küldtek ki az oroszok üldözésére, de a nagy ködben elvesztették az oroszok nyomát.

Tokio, június 17. A japánok **Telisu**-nál heves küzdelem után észak felé szorították az oroszokat. A japánok ezer embert vesztettek; az oroszok vereségét nem lehetett konstatálni. A japán csapatok tízennygy gyorstüzelő ágyút zsákmányoltak és háromszáz embert, köztük a negyedik tüzérezred parancsnokát, foglyul ejtettek.

SPORT.

— Az aradi turista egyesület ma este hat órakor a Vas szálló külön termében választmányi ülést tartott, melyen **Schmidt** János dr. igazgató elnökölt. **Ritt** Gyula jegyző előterjesztette jelentését, amely főként a megtartott kirándulásokra vonatkozott, ezeken a folyó évben 147-en vettek részt, tagok és vendégek. Majd áttért a kirándulási program kiadására, amely lehetővé teszi, hogy a turisták és a közönség könnyebben tájékozhasssa magát a tervezett kirándulások felől. A Nagyszében—Vizakna—Verestoronyszoros—Kalimanesti román fürdőbe és a Magas Tátrába tervezett kirándulásokra eddig 20—20 résztvevő jelentkezett. A választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazott **Verő**, **Otvenes** uradalmi vegyésznek, **Varga** Zsigmondnak, a Csála-telep felügyelőjének és **Hamsza** Agoston archimandritának, kik vendégszeretőkkel és kalauzolásokkal kedves napot szereztek a kirándulóknak. A tárgysorozat következő pontja **Kirle** Anta! pénztáros jelentése volt, mit a vagyon emelkedésére való tekintettel örvedetesen vett tudomásul a választmány. Majd az elnök jelenti be, hogy **Tedeschi** Viktor az egyesület elnöke elfoglaltságára való tekintettel ezen tisztéről lemond. A választmány sajnálattal vette tudomásul az elnök visszalépését, és **Schmidt** indítványára egyhangulag elhatározta, **Tedeschi** érdemeinek elismerésül örökös tiszteletbeli elnökké való megválasztását ajánlja a közgyűlésnek. Végül a jegyző bejelenti az új tagfölvételeket, mely szerint beléptek:

Vasizs Lenke, **Hendl** Emma, **Herczeg** Irén, **Hendl** Jusztli, **Schwarz** Jolán, **Haglauer** György, **Binder** Gyula, **Steigerwald** Alajos, **Korilly** Géza, **Institoris** Gyula, **Nagy** Lajos, **Kulcsár** István, **Buzás** Vilmos, **Erdélyi** Gyula, **Nagy** Imre, **Brassai** Ernő, **Korom** Géza, **Frank** József, **Vizer** Aladár, **Rácz** Károly és **Bock** Róbert dr. (Battonya).

+ A liceum háziversenye. Az aradi liceumi tanulók házi tornaversenye folyó hó 19-én, vasárnap délután 4 órakor az **Aradi Atlitikai Club** sporttelepén fog megtartatni. Páholy 4 koronáért kapható. Belépti-díj 60 fillér. A páholyok (10 páholy van) dr. **Hunyady** József kir. főgimnáziumi tanár urnál, mint a tornaverseny pénztárnokánál lefoglalhatók. A tornászok holnap délután tartják főpróbájukat, mely alkalommal a liceum udvaráról vonulnak ki a Szabadságtéren a **József főherceg**- és **Andrássy**-úton és a kiserdőn keresztül a verseny színhelyére. A háziversenyen körülbelül 600 tanuló

vesz részt. A versenypályát *Jancsovits Ferenc*, *Palotay Antal* és *Nagy Sándor* tornatanárok holnap rendezik be.

+ **A legifjabb sportnemzedék.** Az aradi állami tanítóképző intézet mellett fennálló gyakorló iskolában ma délután tartott meg az év végi tornavizsgálat a lyceum tornaudvarán. Az udvart a szülők és a középiskolák tanulói töltötték meg. Fél öt órakor vonultak fel a kicsiny tornászok *Nagy Sándor* képző intézeti tornatanár vezetése alatt a *Klapka*-indulót énekelve s a tornai gyakorlatok után csinos szabadgyakorlatokat végeztek a tanulók. Majd versenyfutás következett, melynél a jury elnöke *Szabó József* képző intézeti igazgató, jury tagok: *Urhegyi Alajos*, *Pál Miklós* és *Nagy Sándor* tanárok voltak. Győztesek voltak a IV-ik osztályban első *Pál Jenő*, második *Hehs László*, a III-ik osztályban első: *Seacsy Sándor*, második: *Róna Jenő*, a II-ik osztályban első: *Répássy Károly*, második *Török Arpád*, az I-ső osztályban első: *Pál Miklós*, második *Balogh János*. Ezután a Hymnusz elénekzése után a tornavizsgálat befejeződött. A győztes tanulók értékes jutalom-könyveket kaptak.

Hatvanezer koronás betörés.

(Elemelt pénzszekevény.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

A lehetetlenséggel határos az a vakmerőség, a melylyel több, egyelőre ismeretlen tettes *Kurtics*on ma éjjel kirabolta a ottani takarékpénztár helyiségét. Az illetők feltétlenül nagy kaliberű gazemberek lehetnek, mert olyan higgadtan végezték a dolgukat, mintha született angolok lettek volna. Kocsival jöttek, egy nehéz Wertheimszekevényt elemeltek és végül kocsival távoztak. Az eset részleteiről tudósítónk a következőket jelenti:

A *kurticsi önszegélyző-egyesület*, mint szövetkezet hivatalos helyisége a község kellős közepén áll, közel a községházhoz és a templomhoz. Mellette szokott járni az éjjeli őr, a községházán ott áll az ügyeltes községi rendőr, emellett még csendőrség is van a faluban. A szövetkezet helyisége *Szeberényi János* házában van; a háztulajdonos is ott lakik az udvar felőli részben, két ablak az ő lakásából is nyílik az utcára.

Ma éjjel *Szeberényiék* a nagy hőség miatt nyitott ablakok mellett aludtak. Ugy éjfél tájban kocsi állott meg a ház előtt; a zörgést ugyan többen észrevették, de semmi rosszat sem sejtettek. A kocsiról több ember szállott le és a vizsgálat adatai szerint, átmászva a kerítésen, alkulcsossal kinyitották a szövetkezet pénztárhelyiségét. Ott kiszemelték az egyes számú pénzszekevényt és miután hengerfákat fektettek alája, — melyeket nagy előrelátással magukkal hoztak, — kényelmesen kigurították a súlyos *Wertheim-szekevényt* az udvarra. A kocsi, amint a nyomok mutatják, szorosán a kapu mellé állott; a merész emberek némi megerőltetéssel ráemelték a pénzszekevényt, s azzal, mint akik jól végezték a dolgukat elhajtottak.

A rablás megtörténtét reggel vették észre, mikor a szövetkezetet takarító szolga elhülve vette észre, hogy a szekevény hiányzik. Egyébként minden teljesen rendben volt, még az ajtót is kulccsal zárták be a tolvajok.

A sürgősen megtett feljelentés alapján megindult a vizsgálat, mely olyan mederben van, hogy a tettesek remélhetőleg csakhamar hurrokra kerülnek.

Az elrabolt pénzszekevényben, tekintve azt, hogy a szövetkezet tegnap nagy összegű kifizetéseket teljesített, összevissza 12 korona készpénz volt. Ott tartották azonban a pénztárat összes váltóit és értékpapírjait, mintegy *hatvanezer korona értékben*. Miután azonban a papiro-

sokra nézve a megsemmítési eljárást azonnal folyamatba tették, a szövetkezetnek nem lesz a rablásból nagy kára.

A zsványok a vizsgálat adatai szerint *Újszentanna* irányában hajtottak el, utközben azonban megfordultak, egyelőre ismeretlen irányban menekültek. A pénzszekevény elhurcolása közben az egyik tettes meg is sérült, mert a folyosón vérnyomok látszanak. A vizsgálat főerőssége azonban az a levelezőlap, a melyet négy rébe hajtva az udvaron találtak; valószínűleg az egyik tettes ejtette el. A levelezőlap *H. L.* aradi, halász-utcai lakos nevére van címezve, és *Almáskamarásról*, e hó negyedikén kelet. Tartalma ez:

Vasárnap biztosan elvárom, jöjjön. A jegyeket Löksházáig váltsa. Várok a községben magára.

A kurticsi csendőrség táviratilag értesítette az aradi rendőrséget, kérve, hogy itt is indítsák meg a nyomozást. Az aradi rendőrség fel is kereste a gyanússá vált *H. L.* lakását, ahol azonban azt az értesülést kapta, hogy az illető e hó 15-ike óta nincs Aradon. Miután azonban a vizsgálat számai határozottan mutatják a gonosztevők nyomait, remélhető, hogy egy-két napon belül már a rendőrség kezében lesznek a tehetséges betörők. A vizsgálatot *Grein Nándor* tb. főkapitány vezeti nagy erélylyel.

A nemzetközi automobil-verseny.

(A Gordon-Bennet díj.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 17.

Ma kezdődött meg a *Gordon Bennet*-díjért tartott nemzetközi nagy automobil-verseny Hamburgban, a német császár jelenlétében. *Gordon-Bennet*, a *New-York Herald* kiadója, aki tízezer frankot érő serleget tűzött ki pályadíj gyanánt azoknak, a kik rendezendő gépkocsiversenyeken győznek. Minden esztendőben abban az országban folyik le a verseny, amely ország fiai győztek az előző esztendőben. Tavaly német ipargyártmányral, a met ember győzött. Ennek folytán az idei versenyt is Németországban tartják meg Homburgban.

Az automobil-verseny első napjáról a következő táviratokat vesszük:

Saalburg, június 17.

Kora reggel óta minden irányból jönnek különvonatokon, gépkocsikon, kocsin és gyalog a község ezrei a gépkocsiverseny indulásának megtekintésére. *Jenatzy* (Németország), a *Gordon-Bennet* díj legutóbbi nyertese kocsija, ki elsőnek indult, reggel 6 órakor a téren volt. Az emelvények telni kezdenek. A rendezők megteszik az utolsó intézkedéseket. A rendőrség és tűzoltóság gondoskodik a pálya elzárásáról. Példás rend van.

Negyed hét órakor érkezett *Vilmos* császár lóháton, majd pedig a császárné kocsin. A császár párt *Ratibor* herceg fogadta és kísérte a császári páholyba. Majd megérkeztek *Henrik* és *Frigyes Lipót* hercegek, a meiningeni hercegnő, *Frigyes Károly* hesszeni herceg és neje, valamint dr. *Studt* közoktatásügyi miniszter. A császári pár nagy figyelemmel kísérte az indulást és élénken társalogott a miniszterrel, az elnökkel és a versenybizottsági tagokkal, ugyszintén a kísérethez tartozó urakkal és hölgyekkel.

Az indulás hét órakor kezdődött. *Jenatzy* tisztelegve gyors menetben vonult el a császári páholy előtt. 7 óra 7 perckor indult *Edge* (Anglia), 7 óra 14 perckor *Warden* (Anglia), 7 óra 21 perckor *Cagno* (Olaszország), 7 óra 28 perckor *Thery* (Franciaország), 7 óra 35 perc-

kor *Hautwast* (Belgium), 7 óra 48 perckor *Gierling* (Anglia), 7 óra 55 perckor *Werner* (Ausztria).

De Caters (Németország) báró kocsija induláskor felmondta a szolgálatot, úgy hogy csak 7 óra 55 perckor indulhatott, tehát 18 percet veszített. Az idő pompás.

Limborg, június 17.

Jenatzy 8 óra 2 perckor, *Edge* 8 óra 12 perckor, *Warden* 8 óra 20 perckor, *Cagno* 8 óra 35 perckor, *Thery* 8 óra 29 perckor vonult át.

Oppel (Németország) *Usszingennél* gépében beállott hiba miatt a versenyt feladta.

Saalburg, június 17.

Storero (Oroszország) 8 óra 2 perckor indult, *Salleron* (Franciaország) 8 óra 9 perckor, *Augières* (Belgium) 8 óra 17 perckor, *Oppel*, a község zajos tetszésétől kísérve, 8 óra 24 perckor, *Jarrott* 8 óra 31 perckor.

A háziezred nagygyakorlatai.

(A hadosztályparancsnok terve.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

A magyarországi közös hadseregbeli gyalogezredek az idei nyarat nem fogják olyan keservesen megemlegetni, mint az elmúlt esztendő napsugaras, tikkasztóan meleg nyári hónapjait, a mikor a délvidéki királygyakorlatot megelőzőleg hónapokig nehéz és fárasztó harcászati és menetgyakorlatokat végeztek. Az idén Csehországban lesznek a királygyakorlatok, magyarországi ezredeknek ezuttal nem lesz részük a testet és lelket egyaránt ölő nehéz munkában.

A nagyváradi hadosztálynak, melybe tudvalevőleg az aradi csász. és kir. 88-ik gyalogezred is tartozik, nyári nagygyakorlata tervét most dolgozzák ki *Steinsberg* Móric hadosztályparancsnok felügyelete alatt. A tervek szerint a hadgyakorlat vagy *Belényes* vagy *Margitta* vidékén fog lefolyni s mindössze tizennégy napig tart. Részt vesznek a gyakorlaton a hadosztályhoz besorozott huszárok és tüzérek is.

Abban az esetben, ha a hadgyakorlat *Belényes* vidékén lesz, kisebbszerű harcászati gyakorlatok lesznek. Ha az altábornagy *Margitta* mellett fog dönteni, úgy a terep alkalmas voltánál fogva itt nagyobb csatározások lesznek s a hadügyminiszter kipróbálás végett automobiloikat és hadi léggömböket is le fog küldeni a gyakorlatra. Szeptember elején indulnak utra katonáink, szeptember 18 án térnek vissza az aradi várba. A nagygyakorlaton már a májusban besorozott ujoncok is részt fognak venni, a kik szeptemberre már teljesen kiképzett katonák lesznek.

A hadgyakorlaton az aradi ezreden kívül részt vesznek a 87-ik, 69-ik és 101-ik gyalogezredek. A hadgyakorlatok idejére egész sereg tartalékost fognak behívni, a kikkel egészítik az egyes századokat. Döntőnkök lesznek *Schlehmüller* vezérőrnagy s a hadosztály parancsnok mellé beosztott vezérkari tisztek.

Szeptember 18 án a hadgyakorlatok befejezésével szabadságra mennek az 1901-ben beosztott katonák. Ezeknek nem kell úgy megszenvedni a császár kenyerén, mint a tavaly szolgáit harmadik éves katonáknak. Szeptember 25 án a 88-ik gyalogezred egyéves önkéntesei teszik le a tiszti vizsgát. *Schlehmüller* vezérőrnagy elnöklete alatt működő vizsgáló bizottság előtt. A nagygyakorlatot ők már vidáman járják keresztül, tudva azt, hogy pár hét múlva otthagyják a gyöngyöket s visszatérhetnek rendes foglalkozásukhoz.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi iparos ifjak önképző egylete június hó 18-án, szombaton este a Kass-féle vendéglő összes termeiben az egylet 25 éves fennállásának megünneplési költségeinek fedezésére szórakoztató kedélyes táncestélyt rendez. Ez alkalommal színre kerül. *Osz és tavasz* vigjáték 1 felvonásban. Irák: Havesi József és Hátényi Béla. Rendező Deák Pál. B-leptidij: Személyenként 80 fillér. Kezdeté este 8 és fél órakor.

Böhm Adolf meghalt.

(Egy nagy karriertörténete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17

Böhm Adolf, a sikkasztó vezérigazgató ma befejezte életét, amelyben a legszerényebb sorsból a társadalom magas polcára küzdötte magát, s onnét a bűn lejtőjén a becsületvesztettek posványába jutott. Egyszerű boltosinasból pénzügyi vezérigazgató, finánckapacitás, társadalmi vezető személy lett, — s mindez a tekintély és hatalom egy pillanat alatt szétfoszott, a mikor éveken át elkövetett bűnei kipattantak. Böhm Adolf fogoly lett. Másfél esztendei raboskodás után az igazságügyi hatóságok kegyelme megadta neki azt, hogy ne a börtönben haljon meg, hanem, mint szabad ember. Kedden bocsátották ki a fogházból, s három napi szabadság után bekövetkezett rajta a halál, amelyet orvosai már napokkal előbb bizonyosra láttak.

Böhm Adolf tegnap, a mint megírtuk, jobban lett; az élet utolsó föllobbanása volt ez, a mely a tüdőbajosoknál rendszeren megszokta előzni a halált. Annyira jól érezte magát, hogy védőit, *Csedly* Károly dr.-t magához kérte, a ki azt üzenté, hogy ma délelőtt fogja meg látogatni.

Éjfélkor állapota rohamosan hanyatlott, úgy hogy elveszítette öntudatát. *Fleischer* Sámuel dr., a ki Böhm-t szabadulása óta naponta háromszor látogatta meg, konstátálta, hogy Böhm az *utolsóját járja*. Feleségén kívül az izraelita kórház egy ápolónője volt mellette.

Délelőtt fölkereste *Csedly* Károly dr., akit azonban az agóniában levő sikkasztó nem ismert meg; hogy miért hívatta őt, a felesége se tudta megmondani.

Böhm nem is tért magához, s ma délután fél hatkor meghalt.

Holttestét az aradi zsidó szent egylet intézkedése folytán még ma délután fél hét órakor kivitték a zsidó temető halottas házába. A zsidó rítus szerint a földön, a halottas ház padlóján, fekete lepelrel leboritva fekszik Böhm holtteste, s egy gyertya ég a fejénél. Holnap délelőtt a vallás előírásai szerint megmossák a holttestét, azután egyszerű fakoporsóba teszik. Vasárnap délelőtt tíz órakor a zsidó temető halottas házából temetik el.

Böhm, még a jobb időkben, tagja volt a zsidó szent egyesületnek, a *Chebra Kadisának*, amely a zsidó vallásnak eltemetéséről gondoskodik. Az egyesületnél az az eljárás, ha valaki jogerősen elítéltetik, akkor törlik a tagok sorából. Ha például egy fogonc hal meg, azt minden szertartás nélkül temetik el, csupán egy hitközségi alkalmazott mond imát a sirbátétel előtt. Miután azonban Böhmöt még nem törölték, az egyesület, a legegyszerűbb keretben, megadja neki a végtisztesség formáit. Pap is lesz a temetésen, de természetesen nem tart.

holnap jön Aradra. Megindító vasárnap, amikor Böhm meghalt,

fia egy budapesti felső kereskedelmi iskolában érettségi vizsgát tett. A vizsga miatt halasztotta beteg apja meglátogatását.

A halálesettel természetesen a Böhm Adolf bűnügyének aktái önként lezárulnak. Az ügy, amint megírtuk, azon a ponton volt, hogy a nagyvárad kir. tábla a vádlottak semmisségi panasza folytán a kuriahoz terjesztette utolsó ítéletbiztatál végett. Az ügyből kikapcsolják Böhm bűntársának, *Konschitzky* Józsefnek, az Aradi Ipar és népbank volt vezértitkárának részét, s a kir. kuria csupán fölötte fog ítéletet mondani.

Böhm Adolf negyvennyolc éves volt. Békés Csabán, mint boltos-inas kezdte karrierjét. Aradon mint üzleti segéd, majd mint könyvelő folytatta. Bejutott az Aradi Ipar és Népbank zálogosztályába, ahol miad előbbre jutott, egész a vezető polcig. Az 1903. évi október havában kipattantak bűnei, a melyeket tíz éven át követett el, több mint háromszázezer koronával károsította meg a bankot. Nagy ügyességgel palástolta a sikkasztásokat, s talán, ha több szerencséje van, ma a köztisztelőt közepette hal meg...

Tavaly november 7-én mondott ítéletet fölötte az aradi törvényszék, negyedfél évi fegyházat szabván ki rája. Már a fő tárgyalás során látszott, hogy beteg. Sápadt volt az arca, s halkán, alig hallhatóan felelt a kérdésekre. Mindent töredelmesen bevallott. Mikor az ügyész valamely állítását kétségbe vonta, rendkívül izgatottan így szólt:

— Nekem nincs okom semmit se elhallgatni...

A mióta a betegsége való tekintettel az igazságügyminiszter a szabadlábra helyezését elrendelte, a nagy sikkasztó iránt valamelyes részvét nyilvánult meg. Csak tegnap, a mikor hírül hoztuk, hogy valamivel jobban van, haltszottak ily megjegyzések:

— Ahán, — már jobban van... Még megérjük, hogy fölgyógyul, s kineveti az igazságügyminisztert...

Podig Böhm ebben az egyben becsületes volt. A mint az igazságügyminiszterhez intézett kérévényében mondta: „halálom bekövetkezte néhány nap alatt bizonyos” — úgy is történt.

TANÜGY.

(=) Az aradvárosi kereskedő-tanonciskola évről-évi vizsgálatát június hó 19-én, vasárnap délelőtt 8 órától 11 óráig tartatnak meg. A ma szoros kapcsolat folytán, a mely a kereskedők és ezen iskola között fennáll, nemkülönben az alkalom ünneplés voltának emelésére, tisztelettel kérem a kereskedő főnök urakat, hogy e vizsgálatokon minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. *Tedeschi* Viktor, az aradi kereskedelmi testület és az Aradi Kereskedők Köre elnöke.

Maglást körözik.

(A sajtópörök epilógusa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

Maglas Manót, a volt aradi román újságíró, a kit az aradi román egyházi és világi embereivel folytatott újságharcát és polémiai tettek emlegetetté, a temesvári kir. törvényszék körözteti. A hirt az aradi román újság, a *Tribuna* közli, s így kénytelenek vagyunk azt főtartással közölni.

Megírtuk, hogy a kuria mint ítélkezett abban a sajtópörben, amelyet *Csorogár* Román aradi papnevelői igazgató indított a temesvári *Controla* című lapban megjelent cikkek miatt *Maglas* Manó ellen. A temesvári törvényszék három hónapi fogházra ítélte *Maglast*, de a

kuria leszállította a büntetést *tizenhárom napi fogházra és száz korona pénzbírságra*, behajthatatlanság esetén újabb tíz napi elzárásra.

Az ítélet után *Csorogár* ügyvédje *Maglas* letartóztatását kérte, de a kérelem elutasított. Mikor azonban *Maglas* törvényszék megidézte, hogy előtte a kuria ítéletét kihirdesse, és őt a büntetés letöltésére utalja, *Maglas* nem volt *Temesvárott* föltalálható. Állítólag Budapesten tartózkodik, s onnét levélileg küldi az általa szerkesztett *Controla* anyagát.

Ezért, írja az aradi *Tribuna*, a temesvári törvényszék *Maglas* Manó ellen *bűnvádi körözvényt* adott ki, s elrendelte, hogy föltalálása esetén őt *letartóztassák*, s a legközelebbi bírói hatóságnak a kuria által kiszabott büntetés betöltésére adják át.

*Maglas*nak összes sajtópörrel, a melyek még az aradi püspökválasztás körül folyó harcokból eredtek, nincsenek elintézve, így ítéletre vár a többek között ez az ügy, a melyben *Magras* Vasul nagyvárad püspöki helynök áll *Maglas*sal szemben s amely a legérdekesebb valamennyi között.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradhegyaljai Szőlősgazdák Egyesületének ma megtartott rövid választmányi ülésén az igazgatóság megbízást kapott, hogy az olasz borvámot illetőleg szerkesztett és a kormány-nak benyújtandó emlékirat Budapestre küldött. Segíleg való felvitelére minden intézkedést akként tegyen meg, hogy az emlékirat átnyújtása június hó 1-ees 8-ika közt föltétlenül megtörténhessen.

(*) A Névtelen asztaltársaság holnap, szombaton este 8 órakor, a Magyar király vendéglőben havi rendes ülést tart, mely után *Rényi* János volt bur kapitány az angol-bur háborúról ismertető elbeszélést tart.

Titokzatos följelentés.

(Rébusz az aradi üzletvezetőségénél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

Sipulusz, a jókedv írója, megírta *Jobbadán* Mihály házmasternek Amerikába való utazását, amelyben a legkacagatóbb sorok a *Jobbadán* erőteljes stílusú utilevelei között vannak. *Sipulusz* azonban szegyenkezve sütné le a szeméit, ha tudná, hogy az ő *Jobbadánját* *Csomány* Lajos aradi férfiszabó alaposan lefőzte. *Csomány* ugyanis utazott, nem Amerikába, hanem *Kigyósról* Aradra. Utközben valami mutatványt produkált, amiért leszállították a vonatról. *Csomány* elkeseredett. Mit ér a világ mutatvány nélkül? Bejött gyalog Aradra, és a következő, az aradi üzletvezetőséghez intézett följelentésben öntötte ki keservét:

Tekintetes Üzletvezetőség.

A *Tekintetes Üzletvezetőség* tudomására értesitem, hogy mily bánásmódban követet irántam a kétegy haza állomásfőnök Ur megelőző rutsága. En kigyos órház főn szálásom alkalmával aradra való jövelelem alkalmával. *Indokok irányai*:

Kétegy haza kereszttől akarván jönnem, miközben utazó jegyváltó emberem társaságába beszédbe jövelelem alkalmával, mint utasegnyén kézmutatványal aham utazok velem levővel, mire engem mint az állomásról elinduló vonatból felakadálózva, hogy a kézel való mutatvány ottter terheli, miközben én engedelmeketem szeméjének és ki is száltam. Anál inkább rután, minden kérdező alap kívülhogy mért más vagy nem őtt lett. és következmény alapján biztosíték és okmányaim rám rivalva rendelkezésére bocsátottam.

Fenyítő következmény alatt felkértem szépen, bocsáson utikötséggem megtet vagy lefizetett hejére. Mire ő kegyetlenül minde nek lefordot mint egy szökő vagy uton átót elutasított.

En mint jeleuleg pénz nélkül lévén,

kénytelen voltam a *gyalogsgági utat elkövetnem* miután is fenytő következményt kínált nem távozásom e etére a csendőri toloncolást. Azért felkérem a Tekintetes üzletvezetőség előjáróságát, hogy mily ok alatt jogosított rendszabái foglalja ezen elkövetéseket egy utas egyén irányában, hol én a Tekintetes álmás főnök Urát nem ismerem. Enél fogva maradok a Tekintetes üzletvezetőség *kérésém teljesítése alapján* alázaival

Csomány Lajos
férfiszabo arad.

Azóta az egész üzletvezetőség ennek a feljelentésnek a megfejtésén tündöklik. Az állomásfőnöknek ugyan nem lesz baja, de maga *Szlanckovics* üzletvezető is kénytelen elismerni, hogy a Csomány stílusa ragyogó. Ami bizonyára elégtétel a gyalogsági utat elkövetett szabónak.

HIREK.

— **A dán király Wiesbadenben.** Kopenhágai távirat jelenti; A dán király néhány napi bécsi tartózkodás után azonnai Wiesbadenbe megy fürdőhasználatra, hova 20-án érkezik. Wiesbadenben a király július közepéig marad.

— **Megcáfolt amnesztia.** A fővárosban ma az a hír terjedt el, hogy a vasutasok fizetés-rendeletét javaslatának parlamenti letárgyalása után az összes vasutasok ellen folyamatban levő mindennemű eljárást és pert megszüntetnek és állásaikba valamennyien visszahelyeztetnek. A hírt egy fővárosi estilap is közölte. A mint lapunknak sürgönyzik, a *Magyar Távirati Iroda* az esti órákban ezt a hírt illetékes forrásból vett értesülés alapján a leghatározottabban *megcáfolja*.

— **Podmaniczky ünneplése.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Az országgyűlési szabadelvű párt ma este meleg hangulatu ünnepségben részesítette a párt elnökét, *Podmaniczky* Frigyes bárót, abból az alkalmából, hogy nyolcvanadik születésnapját elérte, *Tisza* István gróf miniszterelnök üdvözlő beszédet intézett hozzá, majd a párt nevében *Hódossy* Imre beszélt. *Podmaniczky* az üdvözlésekre meghatottan válaszolt.

— **György herceg kormányzósága.** Rómából jelentik, hogy Anglia, Franciaország és Oroszország megbízottai legközelebb összejövetelt tartanak, amelyen *Tittoni* olasz külügyminiszter elnökléte alatt a krétai kérdést fogják tárgyalni. Arról van ugyanis szó, hogy *György* görög herceg krétai kormányzóságát meghosszabbítsák, avagy sem. Az angol kormány már is a meg nem hosszabbítás mellett nyilatkozott, s valószínű, hogy e véleményéhez az olasz kormány is csatlakozni fog.

— **A finn kormányzó elleni merénylet.** Pétervárról táviratozzák az orosz távirati ügynökségnek: Helsingsforsból a *Bobrikov* főkormányzó ellen elkövetett merényletre vonatkozólag a következő részleteket jelentik: A merénylő *Schaumann* Jenő, *Schaumann* volt szenátor fia, Finnország iskolaügyi vezetőségének hivatalnok volt, azelőtt pedig szenátusi hivatalnok. Az első golyó *Bobrikovot* nyakán könnyen sebezte meg, a második csak *horzsolta*, mert a *Bobrikov* melién lévő rendjéről *visszapattant*, a harmadik golyó altestébe furdott. *Bobrikov* főkormányzót, miután egy orosz orvos első segélyt nyújtott neki, lakására szállították. Az orvosok kijelentették, hogy azonnal orvosi műtét szükséges. *Bobrikovot* ellátták a halotti szentséggel és a kórház sebészeti osztályára vitték. Az operáció *sikerült*. Császármetszést végeztek rajta és a golyót eltávolították. A has üregében megaludt vért találtak. A golyó a vékonybelet is horzsolta.

Éjjel érkezett távirat szerint *Bobrikov* főkormányzó belehalt sebeibe.

— **Tanítók szaktanácskozása.** A magyarországi tanítók megbízottai ma délelőtt, amint budapesti tudósítónk telefonálja, szaktanácskozásra ültek össze a fővárosban. A gyűlést *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi miniszter hívta össze, hogy meghallgassa a tanítók véleményét a közoktatásügyi reformjavaslatról.

— **Schwarz Gusztávék válópöre.** Csak három hete tárgyalta a budapesti törvényszék azt a válópört, a melyet *Schwarz* Gusztáv dr. udvari tanácsos és egyetemi tanár indított a felesége, szül. *Lustig* Janka ellen és ma délelőtt már a kir. kuria is ítélkezett a válásról. Három hét alatt futotta meg a pör mind a három fórumot. A törvényszék — mint annak idején jelentetük — kimondta a házasság fölbontását. Ezt az ítéletet helybenhagyta a kir. ítélőtábla is, ma pedig a kir. kuria *Zsirus* kuriai bíró előadása mellett végérvényesen elválasztotta egymástól a házastársakat. Azt beszélik, hogy az asszony rövidesen felesége lesz egy ismert pénzügyi kapacitásnak.

— **Változások az egyházmegyében.** A csanádi egyházmegyében, mint már jeleztük, a közeli napokban nagyobb változások várhatók. Így betöltésre kerül az eleméri, nagyörszi, törökbecsei, *ujpanóni* és romélszéki a módosi plébánia is, melynek plébános helyettese: *Rankov* Lajos az iskolaszék egyhangú határozata dacára nem tanító, hanem *tanítónál* helyettesítetett az ottani hívők nem kis felháborodására. A betöltendő plébániákból kifolyólag számos segédlelkész-diszpozíció is várható. A változások még *Dessewffy* Sándor megyés püspök elutazása előtt nyerne elintéztést.

— **A békésgyulai kőmivessztrájk.** A *békésgyulai* építőmunkások sztrájkja immár odáig fejlődött, hogy az ottani hatóságok nem képesek a munkások és a munkaadók között békét létre hozni. Ennek folytán a kereskedelemügyi miniszter táviratilag utasította *Stengl* Andor aradi kir. iparfelügyelőt, hogy kísértse meg a békülés létrehozását. *Stengl* Andor ennek folytán ma reggel el is utazott Békésgyulára.

— **Uj csendőr-járásparancsnokok.** A magyar kir. csendőrségnek legutóbb szervezett járásparancsnoki állásokra a m. kir. honvédelmi miniszter ez évi május hónap 1-sőtől számítandó ranggal a következőket nevezte ki: a szegedi II. sz. csendőrkerületnél: *Gyáli* Gyula őrmestert *Bajára*, *Bodonai* Károly őrmestert *Szegedre*, *Soos* Ferenc őrmestert *Ópécskára*, *Bene* Lajos őrmestert *Ujradra*, *Hambach* Ernő őrmestert *Batonyára*, *Balog* Imre őrmestert *Pancsovára*, *Nagy* Mihály Lajos őrmestert *Németpalánkára*, *Hofman* Kriszta őrmestert *Gyulára*, *Ehrmann* Mátyás őrmestert *Fehértéplomra*, *Göeminger* Antal őrmestert *Makóra*, *Bartha* József őrmestert *Lippára*, *Markovits* Gábor őrmestert *Ujvidékre*, *Farkas* Antal őrmestert *Zentára*.

— **Gyalázkodó honvédszázados ur** címmel a *Függ. M-g* mai számában az alábbi hírt közli: *Kinos* feltűnést keltő eset történt ma délután a dunaparti Hangli-kioszokban. Ennek a kávéháznak a területe tudvalevőleg a főváros tulajdona. Régi, szinte tradicionális szokás ennek folytán, hogy a kávéház egyik asztalát fenntartják a főpolgármester és annak környezete számára. Ma délután egy honvéd-vezérkari kapitány lépett, karján egy hölgygyel a terrasra és egyenesen a fenntartott asztalhoz menve, amellé letelepedett. Rögtön ott termett mellette egy pincér és a legudvariasabb hangon így szólt:

— *Bocsánat százados ur, ez az asztal le van foglalva!*

— *Mi közöm hozzá!* — felelt a százados. — *Nekem kedvem van itt ülni és itt maradok.* Erre a főpincér ment oda a századoshoz és iparkodott felvilágosítani a hagyományról, melynek alapján ezt a helyet fenntartani szokás és utait arra, hogy a környéken egész sereg asztal üres, amelyeknél még vagy száz ember eltérne. Ám a százados hajthatatlan maradt.

— *Mind ezzel nem törődöm!* — szölt. — *Ide ültem é: itt kívánok maradni.*

— *Akkor nagyon sajnálom, de nem engedhetem meg, hogy kiszolgálják a százados urat!* — jelentette ki a főpincér határozott hangon.

A százados dühödten ugrott föl.

— *Er is csak ezen a komisz Magyarországon történhetik* — kiáltotta magyarul és kivonult a helyiségből.

Egyik szomszéd asztalnál ülő uri ember meghallotta ezt a galád nyilatkozatot és felháborodottan szólt a gyalázkodó tisztt után:

— *Ha annyira gyűlöli Magyarországot, miért nem megy vissza Csehországba, vagy ahonnan jött?* . . .

E szavakat azonban a százados ur jobbnak látta nem hallani és reájuk nem reagálni.

— **Oriási sikkasztás egy takarékpénztárban.** *Olmützből* írják, hogy a preublitzzi takarékpénztárnál óriási sikkasztásnak jöttek nyomára. A pénztárban már eddig is háromszázezer korona hiányt konstataáltak.

— **A General Slocum katasztrófája.** A New-Yorkban elégett tengeri hajó katasztrófájáról nap-nap után rémesebb adatok kerülnek napvilágra. A tűz sokkal borzasztóbb volt, mint a new-yorki Itriquois színház leégése, mert itt két elem, a tűz és a víz szedtek áldozatot. A hajó utasai német reformátusok voltak, a kik lelkipásztorjukkal és családjukkal hazájukba igyekeztek. A hajón levő családok közül egy síncs, a melyik valamely tagját el nem vesztette volna. A katasztrófát átélők közül többen megőrültek a rémülettől. Vasuti waggonokban kocsiszámra szállítják a holttesteket a kórházakba, a hol óriási, szivettépő siránkozás zaja tölti be a levegőt. A kikötő melletti negyed gyászt öltött magára; az üzletek zárva, fekete lobozók mindenféle. A holttesteket még egyre keresik a buvárok. Gyakran öt-hat összelekkasztott embert találnak noltan, a kiket nem lehet egymástól elválasztani. E őször hatszázra, majd ezerre tették a halottak számát, holott ezren is jóval fölül van az elpusztultak tömege. Mai táviratok jelenti, hogy eddig *ötseázharminc* holttestet terítettek ki. Ezekon kívül még *hat-százegynéhány* utas hiányzik.

— **Emberpusztító vihar.** *Santiago* de kubai távirat szerint ott forgószélvihar dühög és óriási esőzések vannak, melyek nagy kárt okoznak. A viharnek *emberélet* is esett áldozatul. A halottak számát eddig mintegy *százra* teszik. A vízvezeték elpusztulása folytán vízhiány van.

— **Orgazda képviselő.** Bukaresti távirat jelenti: *Brocheanu* képviselő és ügyvéd ellen orgazdaság miatt bünyügyi eljárást indítottak meg. *Brocheanu* 80,000 frank értékű értékpapírt fogadott el, bár tudta, hogy az értékpapírok lopott jószágok.

— **Rejtélyes vérnyomok.** Titokzatos ügyben nyomoz most a nagyváradi rendőrség. *Kovács* István rendőrt tegnapelőtt a déli órákban értesítették, hogy a Szarvas-soron levő egyik ház udvarán *Bulzán* János rovott multu csavargó körülbelül százhusz korona értékű tollat kínál eladásra. *Bulzán*, akinél egy ágyterítőbe burkolt csomag is volt, a rendőr láttára hátrahagyta a tollat és futásnak eredt. Utközben egy ház udvarába behajította a csomagot. Itt utolérte a rendőr és igazolásra hívta fel. *Bulzán* bírokra kelt a rendőrrel és valóságos harcot vívott vele, míg végre a központból kiküldött három másik rendőr segítségével legyűrtek a veszedelmes embert és bevitték a rendőrségre. Az elhajított csomagban egy papi szalonkabát, egy öv, egy prémes női kabát, egy kék szalagcsokor s egy töltött forgópisztoly volt. A szalonkabátban *friss vérnyomok* vannak. *Bulzán* a vallatásnál minden felvilágosítást megtagadott. A nagyváradi rendőrség most a csendőrséggel egyetemben folyamatba vette a nyomozó eljárás a rejtélyes ügyben.

— **Halálos automobil-baleset.** *Frankfurtból* táviratozzák: Grävensüssbachban, Homburg közelében tegnap délután *Leitenberger* bárót s nejét Bécsből gépkocsizás közben baleset érte. Mindketten súlyosan, a kocsivezető pedig életveszélyesen sebesült meg. A sebesülteket a pussingeni kórházba szállították. Ujabb távirat szerint *Leitenberger* báró fél 9 órakor Pussingenben elhunyt.

— **A bródi állomás tolvajai.** Még tavaly márciusban történt, hogy a bródi vasútiállomás pénztárából egy éjjel 28 ezer koronát elloptak. Alkulcsossal nyitották ki a pénztárt és oly ügyesen intézték el a dolgot, hogy semmiféle nyom se maradt, mely a tettesek nyomára vezethetett volna. A szegedi üzletvezetőség a pénztárost, *Izmay* Józsefet menten fölfüggesztette állásától és az ellene folyamatba tett eljárás még ma sincs befejezve. Egyidejűleg a csendőrség erős nyomozást fogatosított a tettesek után, de hiába. Nemrégiben újra fölvetették a vizsgálatot és sikerült is felkutatni a bűnösök egész bandáját és megtalálni az elvesztett pénz telemes részét. A nyomok egy szlavoniai falucskába, *Caniza*-ba vezettek, ahol házkutatást tartottak *Csonka* Mihály, egy magyar ember tanyáján. A házkutatás alkalmával *Csonkáné* egy papirosomót akart a tűzhely hamujába rejtetni. A csalfaságra rájöttek és kiderült, hogy a papirosomó 1050 korona értékű bankjegyből állott. A pénz eredetéről nem tudtak számot adni és így mind a kettőt letartóztatták. *Csonkának* azonban egy családosa fia *Szabadkán* él. Minthogy az elvesztett pénznek csak kis része volt *Csonkánál*, valószínűnek látszott, hogy a fia volt a bűntárs. A hatósági emberek a legrövidebb idő alatt megszállották *Csonka Vince* házáat és letartóztatták családjával együtt, anélkül, hogy egymással csak egy szót is válthattak volna. Hosszasabb kutatás után pedig sikerült az udvaron elrejtett helyen 5400 korona papírpénzt, a kertben elásva 4100 koronát aranyban megtalálni. A rendőrség a bűntársakat ez alapon fogva tartotta. A rejtélyes bűnügy számai most *Bács-Martonosra* vezettek. Itt *Kádár Urbán* szállásbirtokos, akire alaposan nehezedett az orgazdaság gyanuja, bevallotta, hogy a lopott pénzből csakugyan kapott 6200 koronát kölcsön. Azt le is tette a fölszólításra.

— **Szerencsétlenség egy kávéházban.** *Lembergből* táviratozzák: *Zanovban* a korzó-kávéházban nagy bonzín-robbanás történt. A kávéházban levők közül egy diák szörnyet halt, hat ember súlyosan megsebesült.

— **Belefut a mosóteknőbe.** *Kurticsi* tudósítónk jelenti, hogy ott ma délelőtt megrendítő szerencsétlenség történt. *Jokota* Illés jómódu földesgazdának három éves kis leánya az udvaron levő mosó teknő mellett játszott. A kedves apróság mellett senki sem volt. A kis lány játék közben megbotlott és arccal a teknőben levő vízbe bukott. *Kievické*ni nem tudott, mire észrevették, már csak holttestét találták meg. A hivatalos orvosi vizsgálatot megejtették.

— **Gyilkos kintornás.** Halálos kimenetelű gyilkossági merénylet történt a napokban *Jászladány* községben. *Sujáger* Mihályné nevű szolnoki lakos kintornával kereste a kenyerét. Eljárt faluról falura, ott volt minden vásáron és bucsun, ahol a nyakába akasztott sipládával házról-házra járva játszott és kéreggett. Az idő azonban elhaladt *Sujáger*nén, lábait megtágták a szoigálatot s nem folytathatta a mesterségét. De hogy a sipládának mégis hasznát vegye, felfogadta *Gara* Mariát, hogy az járjon a sipládával koldulni. *Gara* Mari vállalkozott a koldulásra és eleinte elég csinos összegeket szedett össze, aminek egyharmad része az övé volt, a többi pedig át kellett adni *Sujáger*nének. *Gara* Mari azonban gondolt egyet és később már nem számolt el az egész keresettel, ami miatt *Sujáger*né jövedelme megcsappant. A főköldus előtt kezdett gyanussá válni a dolog s a múlt héten, amikor *Gara* Mari egy bucsuról tért vissza, *Sujáger*né megához vette az egész keresetét és az alkoldusnak nem adta ki a köteles részt, sőt még a sipládát is elvette tőle. Emiatt közöttük veszekedés támadt, miközben dulakodásra került a dolog s ekkor *Gara* Mari kést rántott elő s azzal a vén kol-

pusasszony hasát felhasította. *Sujáger*né a szúrás után összeesett. A tehetetlenül vergődő asszonyt azután annyira összeszurkálta, hogy az rögtön kiszenvedett. A gyilkos magához vette a sipládát és a pénzt, s azután megszökött. A csendőrség értesülvén az esetről, üldözöbe vette a szökevényt, akit egy vásáron sikerült is letartóztatni és bekísérték a szolnoki törvényszékhez.

— **Leleplezett zug-versenyfogadók.** A budapesti rendőrség, a mint lapunknak táviratozzák, ma két nagy löversenyfogadó irodát leleplezett le. Az egyik *Ungár* Péter 37 éves kárpitós mester, akinek *Sziv-utca* 31. számú üzletét régóta figyelte a rendőrség, mert több gyanuk merült fel, hogy ott titkos löverseny iroda működik. A rendőrség ma tetten érte *Ungárt*, a kinél a tételekből befolyt 180 korona pénzt és 3 drb. szelvénykönyvet találtak. A rendőrség *Ungárt* az 1894. évi XXIX. t. c. 1. és 10. §-al alapján harminc napi elzárásra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. — A másik *Krepsz* Zsigmond gorlicei születésű (Galicia) 33 éves óras és ékszerész, akinek az üzlete a *Király-utca* 76., lakása pedig *Hársfa-utca* 57. sz. a. van. *Krepsz* is régóta foglalkozik engedély nélküli löverseny fogadással, sőt ügynököket is tartott, aki fogadási tételeket gyűjtött. Javarészt ő maga járta sorra azokat a házakat, ahol fogadni szoktak. Állandóan azonban a *Dob-utca* és *Erzsébet* körut sarkán levő *Fővárosi-kavéházban* tanyázott. Ide jártak üzletfelei. Az ügynöke *Grósz* József nagyhódosi születésű 35 éves könyvügynök, a ki *Dob-utca* 101. szám alatt lakott. A rendőrség akkor érte tetten a két zugbukmékert, amikor egy szegényembertől tételeket fogadtak el. *Grósz* az utcán el akarta dobni a fogadási könyvecskéjét, ezt azonban észre vették, és bűnjelként lefoglalták. A rendőrség a zugbukmékerek ellen folytatja a vizsgálatot.

— **A férfiruhás menyasszony.** *Newyorkból* jön a híre ennek a nem mindennapi esetnek, a melyet némi jogosultsággal lehet a kómikus esetek közé sorozni. *Vinelandban*, *New-Yersey* egyik városában egy nyolcvan esztendőes agyszűz házasságra fog lépni egy negyvenöt esztendőes ifjával. Hanem éppenséggel nem a különbség teszi, hogy a városban a házasságon olyan sokat nevetnek. A menyasszony ugyanis elhatározta, hogy férfiruhában fog esküvőre menni. Ez olyan új dolog, hogy az összes újságok ezzel az esettel foglalkoznak. A regény, mely most házassággal végződik, igen egyszerű. *Miss Fowler*, ez a menyasszony neve, negyven esztendőig végezte dolgait egymaga, minden férfi-támogatás nélkül. Most, hogy megöregedett, belátta, hogy férfisegítségre mégis szükség van. Hirdetést tett közzé s felszólította a férfivilágot, hogy vállalkozzék valaki náztartásának vezetésére. *George* *Eduárd* nevű ember vállalkozott is erre, de már néhány nap múlva megkérte urnője kezét. *Miss Fowler* nem tudott ellentálni s így igent mondott, de mert mindig férfiruhában járt, nem akart lemondani most sem erről és így férfiruhában fog oltár elé menni.

— **A siketnéma anarkista.** Három nap előtt egy züllött kinezésű, gyanus fiatal ember ödöngése tette figyelmessé a nagyvárad rendőrségét. A nem előkelő idegen ifju lerongyolt ruhájában tétlenül kóborolt a város utcáin, míg egy szemfüles rendőrközeg igazolásra szólította föl. Ez nem méltatta válasza a rendőri érdeklődést. Buta arcot vágva bámult a rendőrré s nem szólt egy szót sem. A fiatal ember, kinek számalmas külseje is elárulta, hogy intelligens, jobb háznak gyermeke lehet, a rendőrségre került. Vallatni kezdték, de nem felelt, csak kezével intette, hogy néma. Megmotozták s egy munkakönyvet találtak zsebelében, mely egy pincéré. Így aztán mindjárt kitűnt, hogy turpisság van a dologban. A fiu megfigyelés alatt a rendőrségi cellában maradt. Tegnap megszólalt a siketnéma. A cellában kérte, hogy vezessék föl, mert ő tisztázni akarja ártatlanságát. *Pataky* r. fogalmazó fogta kihallgatás alá az ifjut. Ez bemondott egy nevet. *Márkusz* *Illés*.

nek hívják, *Lengyelországba* való. Szüleit nem ismerte, mert apró gyerek korában tatálták s idegenek között nőit fel. *Pincérgyerek* volt, majd *Oroszországban* anarchista lett. Onnan került kőboriásai közben *Nagyváradra*. B szél magyarul, németül, olaszul, horvátul, lengyelül, oroszul, héberül. Itt foglalkozást keres magának, bármilyet, mert a sors már nagyon meggyötörte. A 18 éves fiatal vilákköborló suhanc a rendőrség vendége marad egyelőre, míg ki nem derül a maga valóságában, hogy tulajdonképpen ki és miféle ő. A rendőrség mindenféle érdeklődik a gyanus ifju élete történetéről.

— **A király és a fiskális.** Egy vidéki lap az alábbi érdekes és jellemző dolgot írja: A gödöllői udvari vadászatokra rendszeren meghívtak két odaváló ügyvédet is, a kiket a felség annyira megszókkott, hogy a legutóbbi vadászaton föltűnt neki az egyik távolmaradása s kérdést intézett a fővadászmesterhez, „hogy az a másik fiskális, az a fekete korszakállás, miért nincs jelen?” A fővadászmester erre azt felelte:

— Nem hívtuk meg Felséges Uram.
— Es miért nem? — kérde a felség.
— Mert pört indított a korona uradalom ellen.
— Es ki nyerte meg a pört?
— Az ügyvéd.
— Hisz akkor rendben van a dolog!
— Hogyan felség? — hüledezett a fővadászmester — hisz az uradalom vesztett a pörben...
— Az uradalom nem vesztett semmit — szölt a király — mert a bíróság, mely az én nevemben hozza ítéletét: csak igazat adott neki s ha egyszer neki van igaza, nincs mi rt haragudni. Ha elvesztette volna az ügyvéd a pört, vagyis, ha nem neki lett volna igaza, akkor megérdemelte volna, hogy ne hívják meg a vadászatra, de így igazságot követtek el vele szemben. Azonnal menjen valaki az én nevemben ahhoz az ügyvédhez s kérje, hogy jelenjen meg a vadászaton — mert én kívánom...
S a fővadászmester ur kénytelen kellelten meghívta az ügyvédet a vadászatra.

— **Halottrablás.** Csunya büntény tartja izgalomban a szolnok-dobokamegyei *Kápolnok* község lakosait. A múlt hét elején halt meg a községben *Ambrovics* *Dénes* nyugalmazott gazdaszt. Az öreg embernek nem volt családja, csuán egy házvezetőnőt és cselédat tartott a házban. Betegsége alatt meglátogatták a rokoni, a kiket arra kért, hogy miután már végrendekezett, halála után a végrendelet szerint osztzkodjanak meg békeségben. A múlt héten aztán bekövetkezett az öreg ur halála. A temetés után az egybegyűlt rokonság kívánságára leltározták a hagyatékot és kihirdették a végrendeletet is és ekkor kiderült, hogy a hagyatékából hiányzik egy huszezer koronáról szóló takarékpénztári könyvecske. A dolog nagy megütközést keltett a rokonság körében, akik azt hitték, hogy a takarékkönyvecskét *Molnár* *Krisztina*, az elhalt ember házvezetőnője rejtette el. A rokonság megiette a följelentést a bíróságnál. Tegnapelőtt azonban váratlan fordulat állott be e rejtélyes ügyben. Ugyanis a dési takarékpénztárnál megjelent *Barta* *Dávid* és felesége *kápolnoki* lakosok, akik bemutatták az *Ambrovics* *Dénes* nevére kiállított 20.000 koronás takarékpénztári könyvet, azzal a kijelentéssel, hogy őket *Ambrovics* küldte a pénzüért. A takarékpénztárban már tudták a könyvecske eltűnését, ennélfogva értesítették a csendőrséget, amely *Bartát* és feleségét letartóztatta. A nyomozás során kiderült, hogy *Bartáné* jelen volt, amikor a halottat öltöztették és ő észre is vette, hogy a fekete kabát zsebében volt a takarékkönyv, amit a halottra huztak, de nem szólt senkinek. A temetés után közölte a dolgot férjével, akivel felbontották a sirt és a halotton levő kabát zsebéből kivették a könyvet, hogy a pénzt megszerezzék maguknak. A halottrabló házaspárt átadták a törvényszéknek.

— **Aki az Eiffel-tornyon születik.** Van ember, aki az oecán közepén született; van olyan, aki kávéházban pillantotta meg a napot. Olyan, aki az Eiffel tornyon született, csak most akadt. — Egy párisi hölgy tegnapelőtt kirándulást tett az Eiffel tornyra és a gyönyörű kilátás felett érzett elragadtatásának hatása alatt néhány száz labanyi magasságban egy babát hozott a világra. A nem mindennapi esemény, bármily egyszerű legyen is az oka, megérdemli a följegyzést.

— **Parketta** tükörfényes lesz *Vojtek* és *Weisz*-féle parkett-viasz használatától. 1 doboz 1 korona. 44

Mikor egy isten megérkezik.

(A mongolok mozgólódása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 17.

Mesével kell kezdenünk. Mikor az oroszok az ural-táji hegyek mongoljait igájukba hajtották, mikor a guruló rubel és az erőszak megtörte Nyugatázsia legbüszkébb népét, az a monda kapott lábra a meghódított mongolok és kalmukok között, hogy idővel eljön Airost isten, aki megváltja őket az idegen uralom alul. El fog jönni, egy fehér aggastyán fehér leányok kíséretében és győzelemre vezeti az ő népét a gyűlölt idegenek ellen.

Hát az isten megérkezett. Ugy és olyan körülmények között, ahogy a monda ígérte. Es bizony nagyon könnyen meglehet, hogy a mongolok felszabadulnak az orosz iga alul. Nem kell hozzá több, mint egy kis szikra: a lázadás kitér és a Keletáziában elfoglalt orosz sereg, amelynek otthon maradt részét tökéletesen igénybe veszik az oroszországi mozgólódások, mit sem tehet a lázadások ellen. Nagyon komolyan kell tehát foglalkoznunk az alábbi táviratokkal:

Pétternár, június 17. Az orosz távirati ügynökségnek jelentik a szibériai Biiskből: Az Altaj-hegység mongoljai között nagy az izgatottság, melyet az idézett elő, hogy legközelebbre várják Airost nevű istenük megjelenését, ki az idegen igtól megmenti őket és arra segíti, hogy független királyságot alakítsanak. A mongolok ezrével gyülekeznek három ismeretlen vezetése alatt, kik Airost isten apostolainak mondják magukat és mindenféle segédesszökökkel, mint pl. villamoslámpákkal élnek, hogy a tudatlan tömegekre hatást gyakoroljanak.

Biisk, június 17. Az Altaj-hegységből jövő oroszok beszélik, hogy Usztana vidékén megjelent egy ember, ki az altaj-hegységi mongolok és kalmukoktól várt Airost istennek mondja magát és ott egy kunyhóban lakik. Nem mutatkozik a népnek és egy fehérbe öltözött aggastyán és fiatal leányok szolgálják ki, kiket közléseinek a néppel való tudatására használ. Közléseiről nehéz tudomást szerezni, mert a mongolok és kalmukok, kik előbb az oroszokkal szemben igen közlékenyek voltak, most mindent titokban tartanak. Csak annyit tudni, hogy ez ember oktatása szerint tilos más pénzt birni, mint aranyból vagy ezüstből valót, miért is a mongolok a náluk lévő papirpénzen mindenáron tudnak.

Humoros oldalát tekintve a dolognak, a derék isten, aki bizonyára a zavarosban akar halászni, kitűnő finánckapacitás lehet. Szinte isteni előrelátással küszöböli ki az orosz papirpénzt. Ugy látszik, arra számít, hogy a háború a tönk szélére viszi Oroszországot és nem akarja, hogy az ő imádásában és várásában megőszült mongolok egy hirtelen devalváció által megkárosodjanak...

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Hitelezési család. Az aradi kir. törvényszék bűnügyi felelőviteli tanácsa érdekes ügyben hozott ma ítéletet. Fischer Ignác halkereskedő Weinberger Ferenc ékszerésztől egy arany órát és láncot vett hiteltbe, 170 korona áron. Az ékszerész előtt vagyonos embernek mondta magát, pedig az órát azonnal zálogba csapta 60 koronáért s az órát nem fizette meg. Weinberger följelentette őt hitelezési család miatt, s az aradi járásbíró el is ítélte huszonegy napi fogházra. A törvényszék felelőviteli tanácsa Galu József elnöklésével az ítéletét helybenhagyta.

§ A kiskorúak váltói. Bolemann Aladár 38 éves, budapesti meganzó három évvel ezelőtt elhitette az akkor még alig 22 éves Erdélyi Károlyival, aki joghallgató volt, hogy ő egyiá pénztárosának óvadékát elvesztette és emiatt kétségbeesjtő helyzetben van. Rávette a fiatal jogászt, hogy egy 3000 koronás váltót írjon neki alá mint elfogadó. Ígéretet tett, hogy az ügyet pár nap alatt elintézi és a váltót visszaváltja. Elhitette, hogy ebből a váltóból úgy sem származik semmi kötelezettség, mert azt mint kiskorú írta alá. Ezt a váltót aztán Bolemann a megállapodás ellenére értékesítette és amint Erdélyi nagykorú lett, Drót Mór a debreceni törvényszék előtt a követelést érvényesítette is Erdélyivel szemben. Így járt el Bolemann a következő esetben is: Szvadló Vilmos budapesti gazdag szülők gyermeke anyai örökségének átvétele után könnyelmű emberek társaságába került és vagyoni viszonyait meghaladó módon költelekezett, szórta a pénzt. Ezért aztán 1902. évi július 9-én gondnokság alá helyezték. Bolemann Aladár nyereszkesedési célból ő rá is kivetette hálóját. Nagy rábeszélőképességgel a gondnokság alá helyezett fiatal embertől egy 6000 koronás váltót csalt ki azzal az ígérettel, hogy a váltót értékesíti és a pénzt átadja. Bolemann csakugyan értékesítette a váltót, a pénzt azonban saját céljaira fordította. Ma tárgyalta ezt a kétfős családi pört a budapesti büntetőtörvényszék dr. Langer Jenő elnöklése alatt. Bolemann először elévülés címén kérte az eljárás megszüntetnét s mikor a törvényszék ebbe nem ment bele, Erdélyi Károly vádjával szemben azzal védekezett, hogy az egész panasz csak bosszu műve, mert közte és a panaszos között oly differenciák merültek föl, amelyeknek következtében Erdélyi tisztí rangját is elvesztette. A 3000 koronás váltót szíveségből adta neki a panaszos, hogy szorult anyagi helyzetén segíthessen, és ő azt Erdélyi beleegyezésével értékesítette. Szvadló feljelentése is alap-talan, ami már abból is kitűnik, hogy a hat-ezer koronás váltó értéktelen volt, mert akkor írta alá, mikor már gondnokság alatt volt. A bíróság ezután a tanukat hallgatta ki. Ítélet-hozatalra előreláthatólag szombaton kerül a sor.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Andrássy-téri mizériák.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Eggedje meg, hogy b. lapjában a hatóságok egy különös intézkedéséről tegyek említést.

Az Andrássy-tér legforgalmasabb részén, a Fehér Kereszt szálló és városháza között, egyetlen egy rendőr áll, és ennek egyetlen feladata, hogy a Szentháromság szobrát őrizze. Ami azon a szobron túl, vagy innen történik, azzal az a rendőr nem törődik.

A közönség pedig akaratlanul föltauja lesz annak a legmagasabb hangon vezetett diskurzusnak és veszekedésnek, a melyet a fiákeres kocsisok egymás között intéznek el.

Oly trágár, ocsmány szavak jutnak kifejezésre, hogy kanászoknak is arcukba szokne ezek hallatára a vér. És ezt kell uri közönségnek, iskolásleányok és fiuknak hallgatni.

De más okból is szükséges lenne, hogy ez az őrszem az Andrássy-ut ezen részére helyezzessék. Az összes utazókoldusok és csavargók azon üzleteket keresik fel, amelyek a templomtól a Hungária kávéházig vannak. Tudják, hogy a város ezen részén zavartalanul koldulhatnak. Sok esetben szemtelenkednek, tolazkodnak és zsarolnak, különösen, ha látják, hogy a kereskedő egyedül van, vagy vevővel van elfoglalva.

Sokkal üdvösebb volna tehát, ha azon rendőr az említett utszakaszt napjában néhányszor végig járná, ezzel a fiákkereseket lehetne némi szemérmetségre inteni, másrészt pedig ezen gyanus alakokat figyelemmel kísérenék, akik a koldulást engedély nélkül

* Az ezen rovattalalatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

üzik, részegen garázdálkodnak, és alkalmatlankodnak. Tessék elhinni, hogy nem sajnálom a pár fillért az igazán szegényeknek és elhagyottaknak adni, de irtózom attól, ha félhomályban ezen kétes alakok besurranak és alamizsnát követelnek, hogy újból pálinkázhassanak.

Egy Andrássy-téri kereskedő.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 17.

Jóra fordult az idő. Elegendő nedvesség után meleg napokat kapunk, melyben a vetések fejlődése rohamosan elő van segítve.

Termési eredményről ugyan még korán van szólni, de bizonyos, hogy búzában fél termésnél több nem lesz. Szomorú látványosság tárul a gazda elé több helyen, hol a buza kálász a kék színben játszik, ez mind üszög. Arpa termésünk kielégítő lesz; a többiek fejlődésben vannak. Élénk kínálat mellett elkelt 1500 mm. buza és 600 mm. tengeri.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 8.00—8.10.

Buza közép 7.80—7.90.

Tengeri 4.90—5.00.

Rozs névleges jegyzés 5.90—6.00.

Arpa névleges jegyzés 5.60—5.70.

Zab névleges jegyzés 5.50—5.60.

Irányzat változatlan.

= Fizetésképtelenségek. A bécsi hitelezői véd-egylet a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Volkman Adolf kereskedő Újssandec, Stern B. Emil kereskedő Budapest, Szeghy Zoltán kereskedő Nagy-Mihály, Frischmann Zsigmond papirkereskedő Sopron, Plautus Hugó impregzárió Bécs (200.000 korona tartozással.)

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 17.

Delitőzsde. Buzakínálat mérsékelt, vételkedv gyöngö. Lanyha irányzat mellett 16.000 métermázsza került forgalomba, 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek néhány fillérral olcsóbbak. Időjárás szép.

Értéktőzsde. Berlin 1 magasabb, Páris 10 olcsóbb.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	8.93—8.94
Rozs októberre	6.75—6.76
Zab októberre	5.84—5.85
Tengeri júliusra	5.14—5.15
Tengeri augusztusra	5.25—5.26
Tengeri szeptemberre	5.49—5.50
Repce augusztusra	10.45—10.55

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	8.93—8.94
Rozs októberre	6.75—6.76
Zab októberre	5.87—5.88
Tengeri júliusra	5.19—5.20
Tengeri augusztusra	5.50—5.51
Tengeri szeptemberre	5.53—5.54
Repce augusztusra	10.45—10.55

Zárlat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	639.50
Magyar hitelrészvény	743.—
Leszámitóbank részvény	449.50
Rima-Murányi vasmű részvény	484.50
Oszták-magyar államvasuti részvény	633.75
Közuti vasút	570.—
Városi villamos vasút részvény	330.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Június 17. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 113—115 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 114—115 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 115—116 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban 108—110 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban 110—112 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 112—114 fillérig.

Sertésleltétel: Június 14. napján volt készlet 36,464 darab, június 15. napján főlhajtatott 1039 darab, június 15. napján elszállított 200 darab, június 16. napján maradt készlet 37,353 darab.

A hírtől sertésleltét irányzata: Bányadt.

Szeszüzlet.

— Junius 17. —

Mai jegyzésünk: Kész árú nagyban nyers szesz 140 korona, kicsinyben 152 korona; finomított szesz nagyban 152 korona, kicsinyben 154 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szűrt moslék 12-80—13— korona mmátsánként.

NAPIREND.

Junius 18. Szombat. Róm. kath. naptár: Márk és Mar. — Protestáns naptár: Márk és Mar. — Izraelita naptár: Sabbat, Korach. — Görög-keleti naptár (junius 5.): Tir. Doróth. — A nap két 3 óra 46 perckor, nyugszik 7 óra 43 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Breklyemuzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, szaraz.

Junius 18. Az aradi iparosifjak önképző-körének táncestélye (Kass-vendéglő). — A névtelen asztaltársaság havi ülése este 8 órakor (Magyar király.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi május hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.25	Gyorsvonat délelőtt	12.12
Gyorsvonat délután	4.18	Személyvonat d. u.	3.29
Személysz. tv. d. u.	4.51	Gyorsvonat este	7.04
Személyvonat este	9.30	Szv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.22	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinról délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.02	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.01
Gyorsvonat este	7.11	Radnáról vas. és ün. e.	8.07
		Személyvonat este	8.50
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.40
Személyvonat d. e.	12.17	Személyvonat d. u.	3.42
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	4.50	Személyvonat reggel	8.35
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	6.59
Személyvonat d. u.	4.06	Személyvonat éjjel	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonról sv. reg.	8.63
Vegyesvonat d. u.	12.27	Vegyesvonat délelőtt	11.—
Gurahoncig sv. d. u.	4.25	Személyvonat este	6.49

Motormenetek

Arad—Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg.	6.10	Kétegyháza felől d. e.	12.—
Kétegyháza felé d. u.	12.01	Kétegyháza felől este	6.03

Arad—Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel	8.14	Mezőhegyes felől reg.	5.48
Battonya felé d. u.	12.30	Battonya felől d. e.	11.09
Mezőhegyes felé este	5.32	Battonya felől d. u.	3.40

Arad—Borosjenő között.

Borosjenő felé d. e.	8.23	Borosjenő felől d. u.	1.58
Borosjenő felé d. u.	2.40	Borosjenő felől este	9.14

CSARNOK.

Pusztai Romeo.

Irtá: Gondá József dr.

Hűtlen leszek ez egyszer a modern muzsa csábos istenasszonyához, a csél-csaphoz, a könnyűvérűhöz és mint az alábbi írás igazolandja, kacérkodom im a modern izlés által erősen perhorreskált romantikával.

És a parfümöt lehelő puha budoárok léha világából sietek ki a síkra, hol a kakukfü, a mogyoróvirág, a rebarbara, a szekfü illata öleli át a pipacsos mezőt . . . és szívom teli tudóval a tavasz lelkét, az illatárt.

S a modern regényhősnők ideges szertelességei, bizarr szerelmi hőbortjai helyett valami naiv, romantikus történet szökik a tollam alá.

Valami szintelen, kopott mese . . . Pusztán lakó Vér Pálné nagy szenvedelméről, test-lelkét elporító mély szerelme vérkeresztéséről . . .

Sok árkusra terjedő kacskaringós mondatokan írták vala meg törvénytudó urak is az ő igen nagy vétkét, meg a hitese ura szilaj boszuszuját és olvasván a sárguló írást, urrá lesz fe-

lettem a tavaszi romantika és im felrovom szeretőt tartó Vér Pálné esetét az én lelkem erősen romantikus szívárványán át nézve.

I.

Este volt. Csillaggal tele tűzött májusi est. Az átokházi pusztá héthatára híres asszonya, Vér Pálné a nedves pázsitra szoritotta fejét, hogy hallja-e már a Vér György lova dobogását.

Pihenőre készült a pusztá. Eji bogarak zümmögésén, denevérszárnyak suhogásán kívül álmodó némaságát alig zavarta más . . .

Vér Pálné felpattant a pázsitról és ahogy nagy sötétkék szeméi beleizzottak az esti árnyba, mintha szikrák gyultak volna ki, úgy égtek veszedelmes, buja fényben . . .

Vér Györgyre várt. A hitese ura, pusztán lakó Vér Pál fiára. Várta szerelmes szíve nagy epkedésével, ölelő karja, piros ajka minden forróságával . . .

Mert, hogy az ura, Vér Pál már olyan hatvanas ember volt. És hiába vala ő ez okból jelenleg járásában is gangos, természetben meg délceg, feslő rózsá lévén szépséges hitvese, ifju, délceg, erős legény csókjára vágyott.

A puszták között nagy eset is volt ez a késői nász. Hogy Vér Pál gazda ifju menyecskével hajtott ki az átokházi szántásra. És hogy épp a híresen szép és híresen kacér Imre Tecának kötötte be a fejét.

Hát volt is emberszólás úgy estendén, midőn a fehér tanyaházak árnyas eresze alatt egybesereglett a sok fehércesléd.

Pedig a Teca, a híres pusztai vadrózsa, mintha szívből fakadó tiszta szerelmes indulattal volt volna Vér Pál iránt. Becézgette, dédelgette, üde ajkával csókokat hintve a Vér Pál barna barázdás homlokára. És ha férje tekintetében felgyult a szerelem forrósága, úgy a mellére simult, úgy a karjaiba szédült, mintha a hatvanéves férj késői szeretete is lecsillapíthatná a fiatal ereiben követelőző démon forró, sejtelmes vágyódását.

És Vér Pál boldog volt az átokházi pusztán, az Imre Teca karjai közt. Mert hogy a Teca szép is volt és módfelett kívánatos. Fehér, gömbölyű, teit a karja, meg a keble és ha lebontotta tömött fekete haját, a sűrű hajsuhagtag karcsu bokájáig szaladt alá.

Igy találta egyszer épp, Vér Pál fia, Vér György az Imre Tecát, lebontott hajjal kigyúlt arccal állván a zöldes zsulus tanyaház előtt egy naplement táján . . .

Vér György Pál gazdát kereste, mert hogy Vér György a majorosi határban volt árendás és amióta hogy Vér Pál asszonyt hozott a tanyába, távolodtak el igen egymástól a vérbeli Véreok, az apa, meg a fiu.

Állván pedig ifju szépségének teljes varázsában ott a hótisztá tanyaház árnyas udvarán Teca asszony, megbomlott hajával, tüztől égő sötétkék szemével, nagy, erős, asszonyosan fejlett testével, szinte beleszédült Vér György a nagy gyönyörűségbe.

Az agyára szaladt egyszerre a tűz s valami veszedelmes, bűnös gerjedelem burjánzott föl a lelkében, hogy szinte reszketett . . .

És minthogy az ily idegeket belepő eszel s láz egyszerre fogamzik meg rendszeren, az Imre Teca arcát is beborította valami szokatlan piros-ság. Futni akart meglepett szűz módjára, de az illatos pázsit selymében gyökeret vertek valósággal a lábai.

Alig is hallotta a Vér György szavát. Ezer meg ezer, csodás vágy, érzés, indulat mámorra zsongotta át az idegeit. Újak, ismeretlenek, kábítóak és hatalmasak voltak ezek az emóciók.

Mintha e pillanatban pattant volna fel szívéből az első, forró vérsugár és mintha e vérsugár perzselné most az ereit, mintha e vérsugárral a bűn démonainak egész légioja vonult volna be az idegrendszerébe.

Vér György megérinté az asszony gömbölyű vállát:

— Az urad keresöm . . . az édös apámat . . .

— Nincs a tanyába . . . sugta alig hallhatóan az asszony — törvénybe jár a torony alatt.

— U . . . úgy? nyujtotta Vér György, miközben szurós tekintetét az asszonyra szegezte. Teca megrázkódott a tekintete tűzétől, majd felnyitotta nehéz pilláktól árnyalt szeméit és a fiatal legényre vetette . . .

A két lobogó tekintet egybefonódott. Forrt, éggett ereikben a fiatalság tüze, arcuk kipirult, leheletük egybekavarta a gyöngye esti szellő . . .

— És úgy állottak egymással szemközt, az elhaló nap lángsugarait reájok szórva, úgy néztek ki, mint két színes szobor. Némán. Erejökben a vágyakozás égető, követelő pokláva, a mámoros boldogság sejtett és óhajtott gyönyörével. A puszták villamos illata, a kakukfü, a mogyoróvirág, az ezerjófű balsamos lelke a vérukbe röpült s egész lényüket beborítá a hirtelen kerekedő mély szenvedély.

Álloita egy ideig Imre Teca a Vér György tekintetét, de amidőn ereis átcsapott a hirtelen támadt bűnös mámor, piruló arcát a földre szegezte.

És e pillanatban a válla havára csapott le a forró férfi ajk. Csók csattant el. A felzaklatott vér örületes vágya volt ez a csók, a gyönyör röpke pillangója.

Imre Teca felszisszent, de szédült a gyönyörtől. Erő, tűz villámlott bár szét tagjain, de ha követel a férfi, a karjaiba szédül mámorosan, gyönyörre éhesen.

De Vér Györgynek ma, ez az egy csók is elég volt. Még fel sem ocsudott mámorából az asszony, Vér György már a lovára kapott és az átokházi pusztá árnya borult a daliás legény után.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Junius 17. —

Fehér Kereszt szálloda. Fejér József és neje birtokos Seprős. — Stern Nándor utazó Bécs. — Gaál Miksa utazó Bécs. — Sparger József utazó Bécs. — Szász Ödön utazó Budapest. — Rippei Ottó utazó. — Zunger Artur kereskedő Budapest. — Spitzer Ignác utazó Budapest. — Schlésinger Mór utazó Bécs. — Fenyves Adolf főlelenő Budapest. — Weisz József utazó Budapest. — Popper Gyula utazó Budapest. — Goldner Samu utazó Budapest. — Platschek Manó utazó Bécs. — Scheserko Gusztáv magánzó. — Szigeti Dezső utazó Bécs. — Farkas Dávid utazó Budapest. — Frits Lajos járásbíró Nagyhalmagy. — Unger Géza utazó Bécs. — Issekutz Gyula kir. táblabíró Kolozsvár. — Brandl Alfréd mérnök Bécs. — Braun Henrik utazó Bécs. — Brugger József utazó Budapest.

Központi szálloda. Kondor Mihály főállatorvos Nagyvárad. — Steiner Vilmos utazó Budapest. — Sándor Gyula cégvezető Budapest. — Wollner Lajos utazó Budapest. — Weisz Ede utazó Bécs. — Tauber Károly utazó Budapest. — Tagányi Sándor utazó Budapest. — Feigenbaum Mór utazó Bécs. — Berkovits Mór kereskedő Nagyenyed.

Nyári színház.

Szombaton, 1904. évi június hó 18 án:

Vénus istenasszony.

Nagy látványos színmű énekekkel, táncokkal és evolúciókkal, 3 felvonásban, 11 képben. Írták: Pasque Ernő és Blumenthal O. Fordította: Dóbo Sándor. Zenéjét: Raida E. A.

SZEMÉLYEK:

Gontran	Ternyei L.	Miss Singleton Pajor Agnes.
Rajmund	Bónis Lajos.	Marie Pakej Margit.
Dr. Wupp	Arkossy V.	Ali, cicerone Márton M.
Ben Hafis	Győre Alajos.	Babur szultán Szadai F.
Abdallah	Ligetli V.	Tscheladeddin Németh J.
Yalta, leánya	Fóti Frida.	Omár Juhász S.
Erosz	Aranyosy J.	Egy álomfejtő Juhász József.

Kezdeté este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFURDOJE

Gyógyhely: Budapest, (Budán.)

Idény április 15-től — október 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos: Dr. POLGÁR EMIL.

Egészséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő

Villamos-vasuti összeköttetés a fővárossal. 3373

Klasszikus Regénytár.

E vállalat célja, hogy a külföldi regényirodalom remek alkotásait — a XIX. század elejétől kezdve napjainkig — művészi magyar fordításban és modern kiállításban juttassa a művelt magyar közönség birtokába. Nincs e gyűjteményben egyetlen mű, melynek ösmerete szükséges és nélkülözhetetlen ne volna mindazok számára, a kik a modern műveltség színvonalára akarnak emelkedni. Ez a körülmény, valamint az, hogy mind e remek az eredetihez méltó, annak szépségeit, szellemét, hangját és hangulatát esorbitatlanul visszaadja művészi fordításban most jutnak először a magyar könyvpiacra, adja meg e vállalat becsét és jelentőségét, melyet az alábbi tartalom és a jeles fordítók névsora legékezebben igazol.

Tartalom:

<i>Alarcon</i>	A földgolyó	<i>Ifj. Dumas Sándor</i>	A kaméliás hölgy	<i>Kipling</i>	Elborult világ
<i>Balzac</i>	Goriot apó	<i>Elliot</i>	Romola	"	A vitéz kapitány
"	Grandet Eugenia	<i>Flaubert</i>	Bovaryné	<i>Maupassant</i>	A szív
"	Betti néni	"	Salambo	"	Mont Oriol
<i>Bulwer</i>	Éj és virradat	<i>France Anatole</i>	Bonnard Sylvester	"	Erős mint a halál
"	Aram Jenő	"	vétke	"	Péter és János
<i>Cherbuliez</i>	Feketék és vörösek	"	A sütőház	<i>Mayer K. F.</i>	Borgia Angela
"	Holdenis Meta	<i>Freitag Gusztáv</i>	Tartozik-Követel	"	A Pescara kísértése
<i>Dickens</i>	Copperfield Dávid	<i>Frenssen</i>	(Soll und Haben)	<i>Scott</i>	Ivanhoé
"	A Pickwick-Club	<i>Fogazzaro</i>	Jörn Uhl	<i>Stendhal</i>	Vörös és fekete
"	Twist Olivér	<i>Gauthier</i>	Cortis Dániel	<i>Thackeray</i>	Pendennis története
"	Dombey és fia	<i>Gogol</i>	Fracasse kapitány	"	Hiuság vására
"	Nickleby Miklós	<i>Goncourt</i>	Meghalt lelkek	<i>Tolstoj</i>	Karenin Anna
<i>Daudet Alfonz</i>	Numa Roumestan	"	Demaillly Károly	"	Háboru és béke
"	Tarasconi Tartarin	<i>Goncsarow</i>	Mauperin Renée	<i>Turgenjew</i>	Apák és fiuk
"	Jack	<i>Hugó Victor</i>	Oblomow	"	Füst
<i>Dostojevskij</i>	Bűn és bűnhődés	<i>Keller Gottfried</i>	A nyomorultak	"	Tavaszi hullámok
<i>Dumas Sándor</i>	Három testőr		Henrik	"	Now (Az új világ)
<i>Ifj. Dumas Sándor</i>	A Clémenceau-ügy			<i>Zola</i>	Germinal

Fordítók:

<i>Ambrus Zoltán</i>	<i>Györy Ilona</i>	<i>Ignotus</i>	<i>Salgó Ernő</i>
<i>Ambrozovics Dezső</i>	<i>Heltai Jenő</i>	<i>Ifj. Korányi Frigyes</i>	<i>Szabó Endre</i>
<i>Adorján Sándor</i>	<i>Hampelné Pulszki</i>	<i>Lyka Károly</i>	<i>Széchy Károlyné</i>
<i>Béla Henrik</i>	<i>Polyxéna</i>	<i>Mihály József</i>	<i>Voinovich Géza</i>
<i>Fáy J. Béla</i>	<i>Heresi Sándor</i>	<i>Nyitrai József</i>	

Kérjük az alábbi megrendelést levágni és az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalának beküldeni.

Megrendelés.

Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest
VIII. kerület, Üllői-ut 18. szám, előfizetési felhívást bocsájt ki a következő műre:

Klasszikus regénytár.

Szerkesztik:

Ambrus Zoltán és Dr. Voinovich Géza.

Megjelenik félevenkinti öt kötetes sorozatokba 1904. tavasztól kezdve.

Előfizetési feltételek: A 60 kötetből álló gyűjtemény ára angol vászonkötésben 240 korona és megrendelhető 8 koronás havi részletfizetés mellett, vagy olyformán, hogy az egyes öt kötetes sorozatok a megjelenéskor 20 korona utánvétellel küldetnek meg.

A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapesten fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételére kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos sorozatok a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárt s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll a portóköltés hozzászámítása mellett postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételére esedékesé válik. A vételár első részlete az első szállításkor utánvétetik.

Szövegi megállapodások érvénytelenek.

E megrendelés vissza nem vonható.

A fenti fizetési feltételeket elfogadom, külön kikötést nem teszek és ezek alapján a teljes mű át vételének kötelezettsége mellett megrendelem a fentnevezett munkát 60 kötetben 240 korona vételárért, mely fizetendő

- a) 8 koronás havi részletekben Budapesten, a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál) a nem kívánt módokat áthuzandó.
b) sorozatonként a megjelenéskor 20 korona utánvétellel.

Lakhely és kelet.....

Név és állás:.....

A kinek

ismeretség hiány

házasárra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.,
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterületet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mindzeket vétel vagy bérbérvétel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölténi kíván: legbiztosabban érteztél, ha az

"ARADI KOZLONY"
Kis hirdetés

rovatait használja.

A ki Jókai Mór

dicső halottunk összes munkáit megszerezni óhajtja, annak a legkedvezőbb részletfizetés mellett eszközölöm ki a szállítást, akár szorozatonként, akár egyszerre. Levelek „Jókai” jellege alatt a kiadóba küldendők.

Szépségápolás.

Szeplős, májfoltos, pattanásos, fonyadt, ránczos arcznak szépségüket vissza nyerik. Haj, kéz, köröm ápolás. Szépség ápolási szalon Szabadság-tér 14. sz. I. emelet. 1829

Kerékpár kilométer térkép

Tervezte: **Maurer Mihály.**
Ára 80 fillér.

Kiadja: **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedése Aradon.

**Ékszer tárgyakat,
órákat,**

tört arany- és ezüst-neműt,
zálogcédulákat
a legmagasabb árban vesz vagy más új tárgyakra átcsere!

DEUTSCH IZIDOR

Óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Memoria-palota 1078

Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben és órákban.

Egy tanuló felvétetik.

Telefon 438.

A. Weinreb, Braila (Románia)

Mindennemű dunai halakat, potyka, csuka, süllő, tok, kecsege, harosa

CAVIAR.

A legkitűnőbb jeges csomagolásban küldetik szét, és kezességét vállalnak a halak irása megérkezéseért. Legolcsóbb napi árak, amelyek azonban előre is megállapíthatók. A szétküldés utánvétel mellett történik, míg megbízható cégeknek esetleg hitelt is nyitunk. Kitűnő üzlet delikatesz üzletek és esetleg vegyes kereskedőknek is. Minden megrendelés dírtel Brailába hűtendő.

Bővebb felvilágosítást ad esetleg a cég szállítója: **Hüttmann József, Brassó.** Levelekre Romániába 25 fillér, és levelezőlapokra 10 fillér bélyeg ragasztandó. A levelezés német nyelven történik. 3345

Képviselők kerestetnek.

Javalatok: a légzőszervek és emésztőszervek mindennemű katarrhusos megbetegedéssel, szilvázom-betegségek és abból eredő astmatikus bajok, valamint vérszegénység stb.

Gleichenberg gyógy-hely.

Alkalis-muriatikus források: **Constantin és Emma-forrás;** alkalis-muriatikus szénsav: **János forrás;** tiszta szénsav: **Klausen-forrás;** savó, sterilizált tej (szaraz táplálás), kefir, forrás-só belétekezés, fenyőtűgöz belétekezés, mindkettő külön kabinkban; légzési készülék, pneumatikus kamarák, édes ásványvíz, pezsgő meleg fürdők és természetes szénsavas fürdők szilvázom betegségekkel, fenyőtű és mozellfürdők. Nagy vizgyógyintézet, teropkura. Lány, langyos, meleg, pormentes, széncsendes levegő, erős fennakos. 3405

Felvilágosítás és prospektus ingyen.

Lakás és kocsal megrendelések az igazgatóságánál Gleichenberg.

Saison május 1-től szeptember végéig.

ALAPITATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt. Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

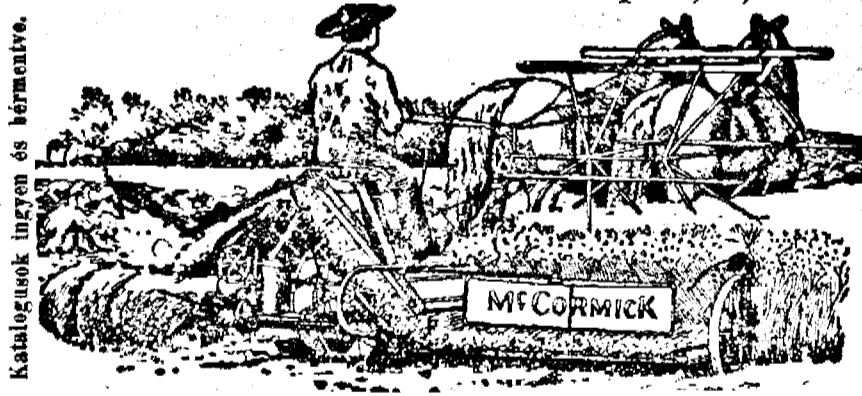
ALAPITATOTT 1890.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chigóiaratógépgyár.)

KNECHT J. E. igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: **Kévektőgép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszálgép, szénagyűjtő gereblye és „Manila” kévektőfenalgyártmányai.**

Évi gyártmány 262.000 gép. 3460

Képviselő: **Kovács Soma és Társa** Arad, Neuman-palota.

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi gör. kel. román consistorium 3200/904. sz. jóváhagyása folytán a simándi gör. kel. román templom helyreállítási munkálatainak eszközzése céljából **f. hó 25-én d. e. 10 órakor** az itteni hitközség házában szóbeli árlejtés tartatik.

Kikiáltási ár 8196 kor. 25 fill. mely összegben az aranyozási és műfestési munkálatok is befoglaltatnak. Zárt írásbeli ajánlatok is elfogadhatók a szóbeli árlejtést megelőzőleg.

A tervek, költségjegyzék és az árlejtési feltételek előzőleg megtekinthetők a simándi gör. kel. román egyház lelkesíti hivatalában vagy Niga János építésznel Arad, Atzél Péter-utca 1. sz. 1632

Az árlejtésben résztvenni óhajtók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át bánatpénzül letenni.

Simánd, 1904. június hó 16-án.

Beles Ágoston.

Biztos 15-20 ezer kor.

kereshető évente csekély tőkével, eddig Magyarországon nem létezett, az összes kultúr államokban és Magyarországra szabadalmazott új reklám-vállalat. 1896 Ajánlatok következő címre küldendők: **Párisi újdonság értékesítő vállalat** magyarországi vezérképviselője SZEGED.

CZERNÓCZKI MIHÁLY

úri és női cipőszak

Aradon, Kossuth-utca 66. sz. Flók-üzlet: Borez Béni-tér 2. sz. (Knoffel-házban).

Ajánlja a n. é. közönség figyelmébe saját készítményű

úri-, női- és gyermek-cipő raktárát rendkívüli olcsó árak mellett. — Legjobb gyártmányú cipő lakkok, krémek és fűzők minden színben raktáron. 1228

Káv

szolid, kiváló 5 kg. bórmentve, olívaméla, utánvétel mellett.

Mexiko exquís.	Kilo	Frnt	1.77
Peri Kuba n. nemese	„	„	1.70
Java F. kékes	„	„	1.50
Salvador igen finom	„	„	1.30
Campinas legfinomabb	„	„	1.25

Arjegyzék ingyen. Kéldi a COLONIAL BEHÓZATALI TÁRSASÁG Fluma 133/48. 3944

500—1000

koronát kereshet

minden risikó nélkül, minden különös előképzettség nélkül havonként teljesen költségmentesen.

Tessék ajánlatot küldeni **Konstant. Eisele** névre Stuttgart Ludwig-strasse 56. „E. 87” jelige alatt. 1540

Figyelem!

Megérkeztek színes

bőr-különlegességek

dus választékban minden színben. shvreaux, boksx és bagaria bőrökben.

Seelinger M. Andor

úri és női mintacsipőszak

Arad, Szabauság-tér 4.

Városl és megyel telefon 115.

Köhögést osillapít

a hirneves és kellemes ízű **Kaiser-féle**

mell-bonbon.

2740 közejgyőzőleg hitelesített bizonyítvány igazolja a biztos eredményt **köhögés, rekedtség** vagy **katarus** és **einyalkásodás** ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Mária-hoz, Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett és Hajós Árpád gyógyszerárában Aradon. 247